

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
NILO JÄÄSKINEN
prednesené 25. júna 2015¹

Spojené veci C-10/14, C-14/14 a C-17/14

**J. B. G. T. Miljoen (C-10/14),
X (C-14/14),
Société Générale SA (C-17/14)
proti
Staatssecretaris van Financiën**

[návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré podal Hoge Raad der Nederlanden (Holandsko)]

„Priame dane — Článok 63 ZFEÚ — Voľný pohyb kapitálu — Obmedzenia spôsobené právnou úpravou členského štátu — Zrážková daň z výnosov z dividend vyplatených spoločnosťou usadenou v tomto štáte — Rozdielne zaobchádzanie s daňovníkmi rezidentmi a daňovníkmi nerezidentmi — Porovnávacie kritériá — Porovnanie, pri ktorom sa zohľadňuje daň z príjmov alebo daň z príjmov právnických osôb, voči ktorej sa daň z dividend systematicky započítava len v prípade rezidentov — Skutočnosti, ktoré majú byť zahrnuté do posúdenia skutočného daňového zaťaženia týchto dvoch kategórií daňovníkov — Možnosť neutralizovať obmedzenie prostredníctvom zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia uzavretej s iným členským štátom“

I – Úvod

1. Všetky tri návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré podal Hoge Raad der Nederlanden (Holandsko)², sa týkajú výkladu článku 63 ZFEÚ z hľadiska vzájomného vzťahu medzi zásadou voľného pohybu kapitálu medzi členskými štátmi, ktorú stanovuje tento článok, a znením ustanovení týkajúcich sa priamych daní, ktoré prijali členské štáty. Prekážky daňovej povahy, ktoré môžu vo vzťahu k tejto slobode existovať, už boli predmetom veľmi bohatej judikatúry Súdneho dvora, avšak prejednávané veci sa vyznačujú tou zvláštnosťou, že sa týkajú právnej úpravy, podľa ktorej sa dividendy vyplácané do zahraničia zdaňujú v členskom štáte zdroja príjmov nielen vtedy, keď sú vyplácané akcionárom, ktorí majú bydlisko na jeho území, ale aj vtedy, keď sú vyplácané akcionárom, ktorí sú rezidentmi iného členského štátu.

2. Uvedené návrhy boli predložené v rámci sporov medzi holandskou daňovou správou a tromi daňovníkmi usadenými v inom členskom štáte, a to dvomi fyzickými osobami s holandskou štátnou príslušnosťou, ktoré sú rezidentmi Belgicka, a spoločnosťou založenou podľa francúzskeho práva, ktorá má sídlo vo Francúzsku.

¹ — Jazyk prednesu: francúzština.

² — Najvyšší súd Holandska, ďalej označovaný ako „Hoge Raad“.

3. Všetky dotknuté osoby tejto správe vytýkajú, že im odmietla vrátiť zrážkovú daň z portfóliových dividend, ktoré im vyplátili holandské spoločnosti. Tvrdia, že podľa holandského práva majú daňovníci, ktorí sú rezidentmi Holandska, za každých okolností možnosť odpočítať si uvedenú zrážkovú daň z dane z príjmov alebo z dane z príjmov právnických osôb, ktorú musia zaplatiť, zatiaľ čo nerezidenti takúto výhodu nemajú. Z tejto vnútroštátnej právnej úpravy podľa nich vyplýva rozdielne daňové zaobchádzanie, ktoré predstavuje prekážku slobodného pohybu kapitálu.

4. Holandské orgány v reakcii namietajú, že príjmy z dividend sa v Holandsku zdaňujú rovnakým spôsobom bez ohľadu na miesto, kde je usadená fyzická osoba alebo spoločnosť, ktorá ich prijíma, a nemajú sa zohľadňovať výhody ponúkané výhradne rezidentom z iného dôvodu. Dodávajú, že v prípade, že by sa takáto prekážka predsa len považovala za možnú, jej negatívne dôsledky by bolo možné neutralizovať uplatnením zmluvy uzavretej s členským štátom, ktorého je znevýhodnená dotknutá osoba rezidentom, ktorá by umožnila kompenzáciu dane, ktorá je v prejednávanej veci splatná v Belgicku alebo Francúzsku.

5. Na účely určenia toho, či dotknutá právna úprava vytvára obmedzenie zakázané v zmysle článku 63 ZFEÚ, vnútroštátny súd žiada, aby Súdny dvor po prvé spresnil, ktoré skutočnosti sú relevantné pre porovnanie daňového postavenia nerezidentov a rezidentov pri existencii takých vnútroštátnych ustanovení, aké sú uplatniteľné na spory vo veci samej, samozrejme za predpokladu, že sú tieto situácie objektívne porovnateľné. Vnútroštátny súd sa osobitne pýta, či sa má alebo nemá zohľadniť možnosť, vyhradená len pre rezidentov, systematicky si odpočítavať daň z dividend, ktorá je koncipovaná ako zrážková daň, t. j. zálohová platba, na účely zníženia inej dane, a to dane z príjmov alebo dane z príjmov právnických osôb, alebo dokonca žiadať o vrátenie tejto zrážkovej dane v rozsahu, v akom nepodliehajú dani z príjmov.

6. V prípade, ak by Súdny dvor rozhodol, že uvedená možnosť je rozhodujúca, vnútroštátny súd ho vyzýva, aby po druhé vymedzil, akým spôsobom sa má posúdiť, či je skutočné daňové zaťaženie nerezidentov, fyzických osôb alebo spoločností, vyššie ako daňové zaťaženie rezidentov, a najmä či treba v tejto súvislosti zohľadniť také údaje, ako sú časť príjmov rezidentov oslobodená od dane alebo rôzne náklady spojené s akciami, z ktorých plynú dividendy.

7. Po tretie sa Súdnemu dvoru kladie otázka, za akých podmienok by zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia, akými sú zmluvy uzavreté medzi Holandským kráľovstvom a Belgickým kráľovstvom alebo Francúzskou republikou, mohli mať účinok nápravy spôsobilý neutralizovať dôsledky rozdielneho zaobchádzania znevýhodňujúceho nerezidentov.

8. Pre doplnenie treba pripomenúť, že vnútroštátny súd ani holandská vláda neuvádzajú nijaký naliehavý dôvod všeobecného záujmu, ktorý by prípadne mohol odôvodniť obmedzenie voľného pohybu kapitálu, ktorého negatívny dopad by nebol takýmto dvojstrannými zmluvami napravený v súlade s požiadavkami judikatúry.³

3 — Pozri najmä uznesenie Tate & Lyle Investments (C-384/11, EU:C:2012:463, bod 45) a rozsudok Komisia/Belgicko (C-387/11, EU:C:2012:670, bod 74).

II – Holandský právny rámec

A – Relevantné ustanovenia vnútroštátneho práva

1. Zákon o dani z dividend

9. § 1 ods. 1 zákona o dani z dividend z roku 1965⁴, v znení uplatniteľnom na spory vo veci samej (ďalej len „zákon o dani z dividend“), stanovuje, že „priama daň“ nazvaná „daň z dividend“ sa vyberá od „osôb, ktoré majú – priamo alebo prostredníctvom certifikátov – príjmy z akcií vydaných... akciovými spoločnosťami, spoločnosťami s ručením obmedzeným, komanditnými spoločnosťami a inými spoločnosťami usadenými v Holandsku, ktorých základné imanie je v celom rozsahu alebo čiastočne rozdelené na akcie“.

10. § 3 ods. 1 písm. a) tohto zákona definuje vymeriavací základ dane z dividend, pričom do neho zahŕňa najmä všetky „priame alebo nepriame výplaty zisku, a to bez ohľadu na ich označenie alebo formu...“. Podľa § 5 uvedeného zákona je sadzba tejto dane stanovená vo výške 15 % uvedených príjmov z akcií.

2. Zákon o dani z príjmov

11. Zákon o dani príjmov z roku 2001⁵, v znení uplatniteľnom na spory vo veci samej vo veciach C-10/14 a C-14/14 (ďalej len „zákon o dani z príjmov“), definuje režim dane vyberanej z príjmov fyzických osôb.

12. § 2.13 uvedeného zákona stanovuje sadzbu dane vo výške 30 % uplatňovanú na príjmy plynúce z úspor a investícií, ktoré patria do kategórie zdaniteľných príjmov zvyčajne označovanej ako „skupina 3“ alebo „kategória 3“.

13. § 5.1 uvádza, že „príjmy plynúce z úspor a investícií“ tvorí „zisk plynúci z úspor a investícií znížený o odpočet osobnej povahy“.

14. Podľa § 5.2 „zisk plynúci z úspor a investícií“ je paušálne stanovený ako 4 % priemeru medzi „výnosom na začiatku kalendárneho roka (počiatočný dátum)“ a „výnosom na konci kalendárneho roka (konečný dátum)“, „pokiaľ je uvedený priemer vyšší ako časť majetku oslobodená od dane“.

15. § 5.3 ods. 1 definuje „výnos“ ako „hodnotu aktív zníženú o hodnotu dlhov“. Jeho odsek 2 zahŕňa do „aktív“ najmä práva k nehnuteľnému a hnutelnému majetku a práva netýkajúce sa vecného majetku, ako je napríklad finančná čiastka. Jeho odsek 3 uvádza, že „dlhy“ sú záväzky s hospodárskou hodnotou zohľadnenou za podmienok stanovených týmto ustanovením.

16. Podľa § 5.5 ods. 1 „kapitál oslobodený od dane predstavuje 20 014 eur“. Odseky 2 až 4 tohto paragrafu upravujú toto pravidlo pre osobitný prípad daňovníka, ktorý má „partnera“.

17. § 9.2 ods. 1 písm. b) uvádza, že zrážková daň z prijatých dividend sa považuje za „zrážku dane“, t. j. zálohovú platbu, ktorej započítaním sa môže znížiť daň z príjmu splatná v Holandsku.

4 — Wet op de dividendbelasting 1965 (alebo skrátené „Wet DB 1965“).

5 — Wet inkomstenbelasting 2001 (alebo skrátené „Wet IB 2001“).

3. Zákon o dani z príjmov právnických osôb

18. § 3 písm. a) zákona o dani z príjmov právnických osôb z roku 1969⁶, v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej vo veci C-17/14 (ďalej len „zákon o dani z príjmov právnických osôb“), stanovuje, že právnické osoby, ktoré nemajú sídlo v Holandsku a majú holandské príjmy, podliehajú v Holandsku dani ako zahraniční daňovníci.

19. § 25 ods. 1 tohto zákona pred zmenou a doplnením zákonom z 23. decembra 2009⁷ uvádzal, že označenie „zrážková daň“ zahŕňa najmä zrážku dane z dividend, ktoré sú súčasťou holandského zdaniteľného zisku alebo príjmu za príslušné obdobie. Z § 25a vyplýva, že ak nie je výsledkom výpočtu dane kladná čiastka, daňový výmer sa nevystaví alebo sa vystaví na nulovú čiastku a k započítaniu zrážkovej dane nedôjde.

4. Daňový zákonník

20. § 15 daňového zákonníka⁸ stanovuje, že „zrážková daň uvedená v zákone o dani sa započítava v daňovom výmere alebo, pokiaľ je to potrebné, rozhodnutím inšpektora, ktoré možno napadnúť žalobou“. Ak čiastka dane z príjmov alebo dane z príjmov právnických osôb splatná daňovníkom nepostačuje na kompenzáciu dane z dividend, ktorá mu bola zrazená, táto daň z dividend sa mu vráti.

B – Relevantné ustanovenia medzinárodného práva

21. Dve dvojstranné zmluvy uzavreté Holandským kráľovstvom, ktoré sú uplatniteľné vo veciach C-14/14 a C-17/14, boli vypracované podľa modelovej daňovej zmluvy vypracovanej Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)⁹.

1. Belgicko-holandská zmluva

22. Vec C-14/14 sa týka zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia a predchádzaní daňovým únikom v oblasti dane z príjmov a majetkovej dane, uzavretej medzi Belgickým kráľovstvom a Holandským kráľovstvom a podpísanej v Luxemburgu 5. júna 2001 (ďalej len „belgicko-holandská zmluva“).

23. Článok 10 tejto zmluvy upravuje režim založený na rozdelení zdanenia dividend medzi týmito dvomi zmluvnými štátmi. Odsek 1 tohto článku zavádza zásadu, podľa ktorej „dividendy vyplatené spoločnosťou, ktorá je rezidentom jedného zmluvného štátu, osobe, ktorá je rezidentom druhého zmluvného štátu, sa zdaňujú v tomto druhom štáte“. Odsek 2 dopĺňa, že „[s výhradou ustanovení odseku 3¹⁰] sú však tieto dividendy zdaniteľné aj v zmluvnom štáte, ktorého je spoločnosť vyplácajúca dividendy rezidentom, a to podľa právnych predpisov tohto štátu, avšak ak je skutočným príjmom dividend rezident druhého zmluvného štátu, takto stanovená daň nemôže presiahnuť... b) 15 % hrubej sumy dividend...“.

6 — Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (alebo skrátené „Wet Vpb 1969“).

7 — Wet tot wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Fiscale vereenvoudigingswet 2010).

8 — Vychádza zo všeobecného zákona o štátnych daniach (Algemene wet inzake rijksbelastingen alebo „AWR“).

9 — Modelová daňová zmluva OECD o príjmoch a majetku z roku 2010, ktorej rôzne verzie sú dostupné na tejto internetovej adrese: <http://www.oecd.org/fr/ctp/conventions/modeloecdifferentesversions.htm>. Pozri osobitne „komentáre k článkom 23 A a 23 B [tejto modelovej zmluvy] týkajúce sa metód odstránenia dvojitého zdanenia“.

10 — Podľa uvedeného odseku 3 „zdanenie ziskov spoločnosti, ktoré sú použité na výplatu dividend, nie je ustanoveniami odseku 2 dotknuté“.

24. Článok 23 tejto zmluvy definuje „metódy na odstránenie dvojitého zdanenia“. Odsek 1 písm. b) stanovuje, „pokiaľ ide o Belgicko“, že „s výhradou ustanovení belgických právnych predpisov týkajúcich sa započítania daní zaplatených v zahraničí na belgickú daň, pokiaľ rezident Belgicka poberá príjmy, ktoré sú zahrnuté do jeho celkového príjmu podliehajúceho belgickej dani a tieto príjmy tvoria dividendy, ktoré podľa ďalej uvedeného písmena c) nie sú oslobodené od belgickej dane..., holandská daň vybratá z týchto príjmov sa započíta na belgickú daň týkajúcu sa uvedených príjmov“.

2. Francúzsko-holandská zmluva

25. Vec C-17/14 sa týka zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia a predchádzaní daňovým únikom v oblasti dane z príjmov a majetkovej dane, uzavretej medzi vládou Francúzskej republiky a vládou Holandského kráľovstva a podpísanej v Paríži 16. marca 1973 (ďalej len „francúzsko-holandská zmluva“).

26. Článok 10 ods. 1 tejto zmluvy zavádza zásadu, podľa ktorej „dividendy vyplatené spoločnosťou, ktorá je rezidentom jedného zmluvného štátu, osobe, ktorá je rezidentom druhého zmluvného štátu, sa zdaňujú v tomto druhom štáte“. Odsek 2 stanovuje túto výnimku: „tieto dividendy však môžu byť zdanené aj v zmluvnom štáte, ktorého je spoločnosť vyplácajúca dividendy rezidentom, a to podľa právnych predpisov tohto štátu, avšak takto stanovená daň nemôže presiahnuť... b) 15 % hrubej sumy dividend...“.

27. Metóda použitá v poslednom uvedenom prípade na účely „odstránenia dvojitého zdanenia“ spočíva v započítaní daňovej úľavy v štáte bydliska príjemcu dividend, ako je upravená v článku 24 tejto zmluvy. V bode B písm. b) uvedeného článku sa uvádza, že „pokiaľ ide o príjmy uvedené [najmä v článku 10], ktoré boli zdanené v Holandsku v súlade s ustanoveniami [tohto článku], Francúzsko prizná osobám, ktoré sú rezidentmi Francúzska a poberajú takéto príjmy, daňovú úľavu vo výške rovnajúcej sa holandskej dani“. Ďalej sa spresňuje, že „táto daňová úľava, ktorá nemôže presiahnuť sumu dane z predmetných príjmov vybratej vo Francúzsku, sa započítava na dane uvedené v článku 2 ods. 3 pododseku b)^[11], do základov ktorých sú uvedené príjmy zahrnuté“.

III – Spory vo veci samej, prejudiciálne otázky a konanie pred Súdny dvorom

28. Spoločným znakom všetkých troch sporov vo veci samej je, že každý zo žalobcov prijal portfóliové dividendy, ktoré mu boli vyplatené holandskými spoločnosťami, pričom však má bydlisko alebo sídlo v inom členskom štáte ako Holandské kráľovstvo. Na vyplatené sumy bola v súlade s holandským zákonom o dani z dividend uplatnená zrážková daň so sadzbou 15 %. Táto zrážková daň mohla byť prípadne započítaná na dane splatné v štáte bydliska dotknutých osôb, a to na základe uplatniteľných zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia.

29. Konkrétne zo spisu týkajúceho sa veci C-10/14 vyplýva, že pán Miljoen je holandský štátny príslušník s bydliskom v Belgicku, ktorý bol majiteľom akcií v troch fondoch kótovaných na burze cenných papierov v Holandsku, ktoré mu vyplátili dividendy, z ktorých bola zrazená holandská daň z dividend vo výške 729 eur splatná za rok 2007.

11 — Podľa tohto ustanovenia „daňami, na ktoré sa táto Zmluva vzťahuje, sú... v prípade Francúzska: daň z príjmov; daň z príjmov právnických osôb;..., vrátane všetkých zrážok daní pri zdroji, všetkých zrážkových daní alebo preddavkov na vyššie uvedené dane“.

30. Podľa daňového priznania k dani z príjmov dosiahnutých v Holandsku za rok 2007 mala dotknutá osoba celkový príjem nulový a neuviedla daň z dividend, ktorá má byť odpočítaná ako zrážková daň, keďže sa domnievala, že v tomto členskom štáte nepodlieha dani. Holandská daňová správa vystavila v súlade s týmto daňovým priznaním výmer na daň z príjmov. Dňa 22. januára 2010 podal pán Miljoen sťažnosť proti uvedenému daňovému výmeru a domáhal sa, neúspešne, čiastočného vrátenia dane z dividend, ktorá mu bola zrazená, vo výške 438 eur.¹²

31. Spor bol predložený Rechtbank te Breda a týkal sa najmä otázky, či tak, ako uviedol pán Miljoen, rozdielne daňové zaobchádzanie s akcionármi rezidentmi Holandska a akcionármi nerezidentmi Holandska predstavuje obmedzenie voľného pohybu kapitálu zakázané článkom 63 ZFEÚ. Rozsudkom z 27. marca 2012 Rechtbank te Breda zamietol túto žalobu z dôvodu, že napadnutá zrážka dane z dividend nie je v rozpore s právom Únie.¹³ Pán Miljoen podal proti tomuto rozsudku kasačný opravný prostriedok na Hoge Raad.

32. Vo veci C-14/14 je pani X holandskou štátnou príslušníčkou s bydliskom v Belgicku, ktorá bola majiteľkou listinných akcií spoločnosti usadenej v Holandsku. V roku 2007 jej boli šesťkrát vyplatené dividendy, z ktorých bola zrazená holandská daň z dividend vo výške 16 105,80 eura. Za rovnaký rok podliehala pani X v Belgicku dani z príjmov fyzických osôb vo výške 25 % čistej sumy takto prijatých dividend,¹⁴ t. j. približne 22 816 eur. Vnútroštátny súd spresňuje, že belgické právo neumožňovalo odpočítať si daň z dividend zaplatenú v Holandsku od čiastky dane splatnej v Belgicku.

33. Holandská daňová správa zamietla sťažnosť, ktorú pani X podala na základe tvrdenia, že zrážková daň z dividend je v rozpore s právom Únie, lebo v každom prípade iba daňovníci, ktorí sú rezidentmi Holandska, si môžu započítať alebo nechať vrátiť holandskú daň z dividend, ktorá im bola zrazená, zatiaľ čo v Belgicku nemožno túto daň započítať. Rechtbank te Breda rozhodol, že rôzne žaloby podané proti tomuto správne rozhodnutiu sú čiastočne dôvodné. V odvolacom konaní Gerechtshof te 's-Hertogenbosch čiastočne potvrdil rozsudok Rechtbank te Breda rozsudkom z 29. augusta 2012¹⁵, proti ktorému podali pani X a holandská daňová správa kasačný opravný prostriedok na Hoge Raad.

34. Vo veci C-17/14 je Société Générale SA (ďalej len „Société Générale“) spoločnosťou založenou podľa francúzskeho práva, usadenou vo Francúzsku, ktorá mala v držbe akciové podiely v holandských spoločnostiach kótovaných na burze cenných papierov, ktoré jej v rokoch 2000 až 2008 vyplátili dividendy v celkovej výške niekoľko stotisíc eur. Z týchto príjmov bola každý rok zrazená holandská daň z dividend vo výške 15 %.¹⁶ Za roky 2000 až 2007 si mohla dotknutá osoba odpočítať od dane z príjmov právnických osôb splatnej vo Francúzsku celkovú čiastku dane z dividend, ktorú zaplatila v Holandsku, ale za rok 2008 nebolo takéto započítanie možné z dôvodu strát, ktoré tejto spoločnosti vznikli vo Francúzsku.

12 — Spôsob výpočtu tejto sumy je vysvetlený v písomných pripomienkach, ktoré predložil pán Miljoen (bod 5.2.1), ako aj kriticky v návrhoch týkajúcich sa sporu vo veci samej, ktoré predložil generálny advokát Wattel v mene generálneho prokurátora pri Hoge Raad (ďalej len „návrhy generálneho advokáta pri Hoge Raad“) 9. januára 2013, ktoré tvoria prílohu návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-10/14 (body 1.1, 1.5 a 2.3).

13 — Odôvodnenie uvedeného rozsudku je zhrnuté v návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-10/14 (pozri bod 3.2) a jeho úplná verzia tvorí prílohu uvedeného rozhodnutia.

14 — Uvedená čistá suma predstavovala 91 266,20 eura, t. j. celkovú výšku dividend vyplatených v Holandsku (107 372 eur) zníženú o holandskú daň z dividend, ktorá bola vybratá vo forme zrážkovej dane (16 105,80 eura).

15 — Odôvodnenie uvedeného rozsudku je zhrnuté v návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-14/14 (pozri body 3.6.1 a 3.6.2) a jeho úplná verzia tvorí prílohu uvedeného rozhodnutia.

16 — Presné čísla sú uvedené v návrhoch týkajúcich sa sporu vo veci samej, ktoré predložil generálny advokát pri Hoge Raad 12. februára 2013 a ktoré tvoria prílohu návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-17/14 (bod 2.3).

35. Holandská daňová správa odmietla vyhovieť rôznym návrhom Société Générale, v ktorých požadovala započítanie alebo vrátenie daní z dividend, ktoré jej boli zrazené,¹⁷ a ktoré sa zakladali na skutočnosti, že podniky usadené v Holandsku majú právo odpočítať si daň z dividend zaplatenú v tomto štáte od dane z príjmov právnických osôb, ktorá je taktiež splatná v Holandsku, zatiaľ čo v prípade akcionárov nerezidentov takáto možnosť systematicky neexistuje.

36. Rechtbank te Haarlem vyhlásil za dôvodnú iba jednu zo štyroch žalôb podaných proti týmto správnym rozhodnutiam. Na základe odvolaní, ktoré podali Société Générale a holandská daňová správa, Gerechtshof te Amsterdam rozsudkom z 24. mája 2012¹⁸ čiastočne zrušil a čiastočne potvrdil rozsudky, ktoré vydal Rechtbank te Haarlem. Société Générale podala proti uvedenému rozsudku kasačný opravný prostriedok na Hoge Raad.

37. V tomto kontexte Hoge Raad der Nederlanden svojimi rozhodnutiami z 20. decembra 2013, ktoré boli doručené Súdnemu dvoru 13. januára 2014 (C-10/14), 15. januára 2014 (C-14/14) a 16. januára 2014 (C-17/14), rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

— Vo veci C-10/14:

- „1. Musí sa na účely uplatnenia článku 63 ZFEÚ porovnanie medzi nerezidentmi a rezidentmi v situácii, o akú ide v prejednávanej veci, keď štát zdroja príjmov zrazil z vyplatenia dividend daň z dividend, vzťahovať aj na daň z príjmov vyberanú z príjmov z dividend, od ktorej sa v prípade rezidentov odpočítava daň z dividend?
2. Musí sa v prípade kladnej odpovede na prvú otázku pri posúdení, či je skutočné daňové zaťaženie nerezidenta vyššie ako daňové zaťaženie rezidenta, vykonať porovnanie medzi holandskou daňou z dividend zrazenou nerezidentovi a holandskou daňou z príjmov, ktorú má zaplatiť rezident a ktorá sa vypočíta na základe paušálneho príjmu, ktorý možno v roku prijatia dividend pripísať ku všetkým akciám vlastneným v holandských spoločnostiach, alebo právo Európskej únie vyžaduje uplatnenie iného porovnávacieho kritéria?“

— Vo veci C-14/14:

- „1. Musí sa na účely uplatnenia článku 63 ZFEÚ porovnanie medzi nerezidentmi a rezidentmi v situácii, o akú ide v prejednávanej veci, keď štát zdroja príjmov zrazil z vyplatenia dividend daň z dividend, vzťahovať aj na daň z príjmov vyberanú z príjmov z dividend, od ktorej sa v prípade rezidentov odpočítava daň z dividend?
2. Musí sa v prípade kladnej odpovede na prvú otázku pri posúdení, či je skutočné daňové zaťaženie nerezidenta vyššie ako daňové zaťaženie rezidenta, vykonať porovnanie medzi holandskou daňou z dividend zrazenou nerezidentovi a holandskou daňou z príjmov, ktorú má zaplatiť rezident a ktorá sa vypočíta na základe paušálneho príjmu, ktorý možno v roku vyplatenia dividend pripísať k celkovému vlastníctvu akcií v holandských spoločnostiach, alebo právo Európskej únie vyžaduje uplatnenie iného porovnávacieho kritéria? Treba pri tomto porovnaní *vziať do úvahy* aj *kapitál* rezidenta *oslobodený od dane*, a pokiaľ áno, v *akom rozsahu* (rozsudok Welte, C-181/12, EU:C:2013:662)?
3. Je v prípade kladnej odpovede na prvú otázku pri posúdení, či sa zrážková daň, ktorá má prípadne diskriminačný charakter, z právneho hľadiska účinne neutralizuje na základe zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia uzavretej štátom zdroja príjmov, postačujúce, že i) táto zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia upravuje zníženie dane v štáte bydliska započítaním zrážkovej

17 — Tieto návrhy sú podrobnejšie pripomenuté v návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-17/14 (pozri bod 1.1 a nasl.).

18 — Odôvodnenie uvedeného rozsudku je zhrnuté v návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-17/14 (pozri body 1.4 a 3.2.2 a nasl.) a jeho úplná verzia tvorí prílohu uvedeného rozhodnutia.

dane a že v konkrétnom prípade, hoci táto možnosť nie je bezpodmienečná, ii) zníženie dane, ktoré umožnil štát bydliska, vedie k úplnej kompenzácii diskriminačnej časti zrážkovej dane, keďže sa zdaňujú len čisté sumy dividend?“

— Vo veci C-17/14:

- „1. Musí sa na účely uplatnenia článku 63 ZFEÚ porovnanie medzi nerezidentmi a rezidentmi v situácii, a akú ide v prejednávanej veci, keď štát zdroja príjmov zrazil z vyplatenia dividend daň z dividend, vzťahovať aj na daň z príjmov právnických osôb, na ktorú sa v prípade rezidentov započíta daň z dividend?
2. a) V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: Treba pri porovnaní zohľadniť všetky náklady z hospodárskeho hľadiska súvisiace s akciami, z ktorých plynú dividendy?
- b) V prípade zápornej odpovede na prechádzajúcu otázku: Treba naopak zohľadniť prípadné odpočítanie dividend zahrnutých do obstarávacej ceny akcií a prípadné finančné zaťaženie vyplývajúce z vlastníctva predmetných akcií?
3. Je v prípade kladnej odpovede na prvú otázku pri porovnaní, či sa zrážková daň, ktorá má prípadne diskriminačný charakter, z právneho hľadiska účinne neutralizuje na základe zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia uzavretej štátom, v ktorom sa nachádza zdroj príjmov, postačujúce, že i) táto zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia upravuje zníženie dane v štáte bydliska započítaním zrážkovej dane a že v konkrétnom prípade, hoci táto možnosť nie je bezpodmienečná, ii) zníženie dane vedie konkrétne k tomu, že holandské daňové zaťaženie nie je pre nerezidenta vyššie než pre rezidenta? Má v prípade nedostatočnej kompenzácie v roku, v ktorom boli vyplatené dividendy, pri posúdení neutralizácie význam možnosť odložiť stratu a uplatniť započítanie v nasledujúcich rokoch?“

38. Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 2. apríla 2014 boli veci C-10/14, C-14/14 a C-17/14 spojené na spoločné konanie na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania a rozsudku.

39. Pán Miljoen, pani X a spoločnosť Société Générale predložili Súdnemu dvoru p  somn   pripomienky týkajúce sa veci, ktor   sa ich týka. P  somn   pripomienky holandskej vlády, vlády Spojeného kráľovstva a Európskej komisie sa týkajú všetkých troch spojených vecí, zatiaľ čo p  somn   pripomienky predlo  en   švédskou vládou sa obmedzujú len na vec C-17/14. Na pojednávaní 18. marca 2015 boli zast  pen   pán Miljoen, pani X, spoločnosť Société Générale, holandsk  , nemeck   a švédska vláda, ako aj Komisia.

IV – Analýza

A –   vodn   pripomienky

40. Na   vod zdôrazňujem, že odôvodnenie návrhov na začatie prejudici  lného konania predložených v prejednávaných veciach je v  elmi stru  n  , a to natoľko, že problematiku týchto návrhov rovnako ako obsah vnútroštátneho práva a predmet sporov vo veci samej je niekedy mo  ţn   pochopiť len s prihliadnutím na dokumenty, ktoré tvoria prílohu návrhov na začatie prejudici  lného konania. Tieto návrhy sú teda na hranici neprípustnosti vzhľadom na požiadavky stanoven   v článku 94 Rokovacieho

poriadku Súdneho dvora.¹⁹ Z tohto konštatovania vyplýva, že v mnohých ohľadoch bude potrebné využiť návrhy, ktoré predniesol generálny advokát pri Hoge Raad v troch sporoch vo veci samej, čo však neumožňuje zaručiť, že takýmto postupom budú medzery v týchto návrhoch na začatie prejudiciálneho konania úplne napravené.

41. Okrem toho treba spresniť, že podľa holandskej právnej úpravy môžu niektorí zahraniční daňovníci nerezidenti podliehať dani z príjmov alebo dani z príjmov právnických osôb a využívať tak v Holandsku možnosti započítania zrážkových daní alebo vrátenia daní, čo sú možnosti obdobné právam priznaným daňovníkom rezidentom. Je však nesporné, že žiaden z troch žalobcov vo veci samej do tejto kategórie v sporných zdaňovacích obdobiach nespadal.²⁰ Ustanovenia tejto právnej úpravy, ktoré sa vzťahujú na takýchto zahraničných daňovníkov nerezidentov, ktorí sú v osobitnom postavení vo vzťahu k daňovníkom nerezidentom vo všeobecnosti, nebudú preto v týchto návrhoch posudzované.

42. Hoci podľa ustálenej judikatúry priame dane patria do právomoci členských štátov, tieto štáty musia túto právomoc vykonávať v súlade s právom Únie. To predovšetkým znamená, že členské štáty nemôžu prijímať opatrenia zakázané článkom 63 ods. 1 ZFEÚ ako obmedzenia pohybu kapitálu, keďže môžu odradiť nerezidentov od investovania v členskom štáte alebo odradiť rezidentov uvedeného členského štátu od investovania v iných štátoch, najmä v súvislosti so zdanením dividend vnútroštátneho pôvodu.²¹

43. Súdny dvor opakovane pripomenul, že „na to, aby sa mohla vnútroštátna daňová právna úprava [zavádzajúca nerovnaké zaobchádzanie s rezidentmi a nerezidentmi] považovať za zlučiteľnú s ustanoveniami Zmluvy týkajúcimi sa voľného pohybu kapitálu, je potrebné, aby sa rozdiel v zaobchádzaní týkal situácií, ktoré nie sú objektívne porovnateľné, alebo aby bol odôvodnený naliehavým dôvodom všeobecného záujmu“.²²

44. Prejudiciálne otázky predložené Súdnemu dvoru v prejednávanych veciach sa odvíjajú práve od problematiky prípadnej objektívnej porovnateľnosti daňového postavenia akcionárov rezidentov a akcionárov nerezidentov z hľadiska takej vnútroštátnej právnej úpravy, akou je právna úprava uplatniteľná v sporoch vo veci samej.

B – O skutočnostiach, ktoré treba zohľadniť na účely porovnania daňového zaobchádzania s akcionárom nerezidentom a daňového zaobchádzania s akcionárom rezidentom (prvé prejudiciálne otázky položené vo všetkých troch veciach)

1. O predmete prvých prejudiciálnych otázok

45. Vo všetkých troch prejednávanych veciach sa vnútroštátny súd predovšetkým pýta, či je pri posúdení toho, či výber holandskej dane z dividend vyplácaných holandskými spoločnosťami vedie k obmedzeniu zakázanému článkom 63 ZFEÚ, potrebné zohľadniť v rámci porovnania daňového postavenia rezidentov a daňového postavenia nerezidentov iba túto daň z dividend, alebo aj daň z príjmov alebo daň z príjmov právnických osôb vyberanú z dividend vyplácaných rezidentom.

19 — V tejto súvislosti treba pripomenúť, že je zásadné, aby boli všetky užitočné informácie obsiahnuté v samotnom návrhu na začatie prejudiciálneho konania a nie v prílohách, keďže ide o jedinú zložku spisu, ktorá sa prekladá na účely oznámenia rozhodnutia všetkým dotknutým osobám, ktoré sú oprávnené predložiť pripomienky na základe článku 23 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie [pozri odporúčania pre vnútroštátne sudy pri podávaní návrhov na začatie prejudiciálneho konania (Ú. v. EÚ C 338, 2012, s. 1, bod 20 a nasl.)].

20 — Zo skutočností uvedených v spise totiž vyplýva, že pán Miljoen priznal v Holandsku ako zdaniteľný príjem dôchodok a významný podiel bez toho, aby to však v tomto členskom štáte viedlo v roku 2007 k zdaneniu, ďalej že pani X si na účely dôchodku, ktorý poberala v Holandsku v roku 2007, nezvolila daňový režim rezidenta a napokon že sporné dividendy, ktoré boli spoločnosti Société Générale vyplatené v rokoch 2000 až 2008, nie sú pripísateľné banke, ktorú prevádzkuje v Holandsku ako stálu prevádzkareň, ale investičnému fondu, ktorý vlastní vo Francúzsku.

21 — Pozri najmä uznesenie Tate & Lyle Investments (C-384/11, EU:C:2012:463, body 18 a 21) a rozsudok Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company (C-190/12, EU:C:2014:249, body 38 a 39).

22 — Pozri najmä rozsudky Bouanich (C-265/04, EU:C:2006:51, bod 38) a Komisia/Belgicko (C-387/11, EU:C:2012:670, bod 45).

46. Je nesporné, že rezidenti a nerezidenti podliehajú *prima facie* rovnakému režimu, tak pokiaľ ide o spôsob výberu, ako aj sadzbu holandskej dane z dividend. Všetky príjmy z akcií vyplácané spoločnosťami usadenými v Holandsku totiž podliehajú tejto dani vyberanej formou zrážkovej dane vo výške 15 %, a to nezávisle od miesta bydliska alebo sídla fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá je majiteľom týchto akcií.²³

47. Účastníci sporov vo veci samej sa naopak rozchádzajú v otázke, či zakázané rozdielne zaobchádzanie vyplýva zo skutočnosti, že daň z dividend predstavuje v prípade rezidentov zrážkovú daň, t. j. preddavok na daň, zatiaľ čo v prípade nerezidentov ide vo všeobecnosti o konečnú daň. V dôsledku toho majú iba rezidenti vždy právo na vrátenie dane z dividend, ktorá im bola zrazená, a to buď jej odpočítaním od dane z príjmov alebo dane z príjmov právnických osôb, ktorú musia zaplatiť, alebo požiadaním o jej vrátenie, pokiaľ nemajú na účely dane z príjmov alebo dane z príjmov právnických osôb dostatočný príjem na to, aby mohli takýto odpočet vykonať.

48. Vnútroštátny súd sa teda pýta Súdneho dvora, či je potrebné zohľadniť túto možnosť vrátenia dane na účely posúdenia rozsahu, v akom je voľný pohyb kapitálu obmedzený takouto právnou úpravou. Vlády, ktoré predložili svoje pripomienky, sa domnievajú, že porovnanie daňového postavenia rezidentov a daňového postavenia nerezidentov podliehajúcich dani z dividend by sa nemalo vzťahovať aj na preskúmanie dane z príjmov alebo dane z príjmov právnických osôb splatnej rezidentmi, zatiaľ čo žalobcovia vo veci samej a Komisia majú opačný názor.

49. Pripomínam, že Súdnemu dvoru sa kladie výlučne otázka týkajúca sa porovnávacích faktorov relevantných v prípade takej vnútroštátnej právnej úpravy, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, a nie otázka týkajúca sa konkrétnych dôsledkov, ku ktorým potom toto porovnanie povedie z hľadiska skutkových okolností troch sporov vo veci samej, keďže takáto analýza bude prislúchať vnútroštátnemu súdu.

50. Napriek podobnostiam, ktoré tak vykazujú prvé prejudiciálne otázky predložené Súdnemu dvoru v týchto troch spojených veciach, je podľa môjho názoru potrebné preskúmať samostatne prvé prejudiciálne otázky položené vo veciach C-10/14 a C-14/14 a prvú prejudiciálnu otázku položenú vo veci C-17/14, a to vzhľadom na rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi uplatniteľnými na fyzické osoby na jednej strane a na spoločnosti na druhej strane, ktorým sa vyplácajú dividendy v Holandsku.

51. Kým prejdem k ďalšej analýze, je potrebné preskúmať, do akej miery je postavenie akcionárov rezidentov a akcionárov nerezidentov skutočne porovnateľné, keďže som si vedomý toho, že touto problematikou sa treba zaoberať ako prvou.

2. O objektívnej porovnateľnosti daňového postavenia akcionárov rezidentov a daňového postavenia akcionárov nerezidentov

52. Ako pripomína vnútroštátny súd, z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že v oblasti priamych daní sa rezidenti a nerezidenti nevyhnutne nenachádzajú v porovnateľnej situácii a pokiaľ ide osobitne o daň z príjmov, postavenie nerezidentov sa líši, keďže podstatná časť ich príjmov sa obvykle sústreďuje nie v štáte zdroja príjmov, ale v štáte ich bydliska.²⁴ Akonáhle však členský štát

23 — V tom sa prejednávane veci líšia najmä od veci *Pensioenfonds Metaal en Techniek* (C-252/14), prejednávanej pred Súdny dvorom, v ktorej sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 63 ZFEÚ bráni tomu, aby boli dividendy vyplácané dôchodkovým fondom rezidentom a dôchodkovým fondom nerezidentom vo Švédsku, kde podliehajú zrážkovej dani len dividendy vyplácané dôchodkovým fondom nerezidentom, zdaňované odlišným spôsobom.

24 — Pozri najmä rozsudky *Amurta* (C-379/05, EU:C:2007:655, bod 37 a citovaná judikatúra) a *Grünwald* (C-559/13, EU:C:2015:109, bod 25).

stanoví, že dani podliehajú nielen akcionári rezidenti, ale aj akcionári nerezidenti, pokiaľ ide o dividendy, ktoré im vyplatí spoločnosť usadená v tomto štáte, ako v prípade Holandska, situácie týchto dvoch kategórií daňovníkov sa začnú podobáť a títo daňovníci musia teda v súlade s článkom 63 ZFEÚ podliehať rovnakému daňovému zaobchádzaniu.²⁵

53. Je pravda, že Súdny dvor v rozsudku *Truck Center* rozhodol, že uplatnenie *odlišnej techniky zdanenia* na nerezidentov a na rezidentov²⁶ *nie je samo osebe v rozpore* s voľným pohybom kapitálu, pričom spresnil, že situácie týchto dvoch kategórií daňovníkov nie sú v prejednávanej veci objektívne porovnateľné, a to najmä vzhľadom na skutočnosť, že dotknutý členský štát sa nachádza v odlišnom postavení podľa toho, či daň vyberá ako štát bydliska alebo sídla, alebo ako štát zdroja príjmov, ako aj skutočnosť, že predmetné odlišné zdanenia sú založené na odlišných právnych základoch.²⁷ Ako však Komisia zdôraznila na pojednávaní, uvedená vec sa týkala objektívnej porovnateľnosti z hľadiska spôsobu výberu dane, čo je dnes už uzavretá záležitosť, zatiaľ čo otázka prípadnej porovnateľnosti prednesená v prejednávanych veciach sa vzťahuje k neskoršej fáze, t. j. k rozdielu v daňovom postavení rezidentov a nerezidentov vo vzťahu k samotnej dani, ktorá sa vyberá z určitej časti kapitálu, akou sú napríklad dividendy, čo je úplne odlišná problematika.

54. V prejednávanych veciach sa podľa uplatniteľnej judikatúry tak na daňovníkov rezidentov, ako aj na daňovníkov nerezidentov uplatňuje rovnaký spôsob výberu dane z dividend, a to prostredníctvom zrážkovej dane, čo v prípade uvedenej veci *Truck Center* neplatilo, keďže predmetná zrážková daň z hnutelného majetku sa vyberala len z úrokov zaplatených spoločnostiam-príjemcom, ktoré boli nerezidentmi. Okrem toho sa domnievam, že Súdny dvor vychádzal pri svojej analýze z úvahy, že so spoločnosťami-príjemcami rezidentmi sa systematicky nezaobchádza priaznivejšie ako so spoločnosťami-príjemcami nerezidentmi.²⁸ Uvedený rozsudok preto nemôže podporiť tvrdenie holandskej vlády, podľa ktorej nie sú objektívne porovnateľné situácie, v ktorých tak rezidenti, ako aj nerezidenti podliehajú zrážkovej dani z rovnakého druhu príjmov, ale iba rezidenti si môžu započítať túto daň na inú daň, zatiaľ čo pre nerezidentov je táto daň konečným zaťažením.

55. So zreteľom na judikatúru Súdneho dvora považujem za rozhodujúcu skutočnosť pri porovnaní takto porovnateľných situácií daňovníkov rezidentov a nerezidentov na účely zistenia prípadného zakázaného obmedzenia voľného pohybu kapitálu *ani nie tak cieľ* predmetnej právnej úpravy²⁹, ako to tvrdí holandská a švédka vláda, *ale skôr* skutočnosť, že právna úprava členského štátu nemôže zavádzať rozdielne zaobchádzanie, ktorého *praktickým účinkom* je, že nerezidenti znášajú v konečnom dôsledku *vyššie daňové zaťaženie*, ktoré ich tak môže odradiť od využívania uvedenej slobody.³⁰ K týmto úvahám sa vrátim neskôr.³¹

25 — Pozri rozsudok *Amurta* (C-379/05, EU:C:2007:655, body 38 a 39) a uznesenie *Tate & Lyle Investments* (C-384/11, EU:C:2012:463, body 31 a 32 a citovaná judikatúra).

26 — C-282/07, EU:C:2008:762. V tejto veci nerezidenti podliehali zrážkovej dani, zatiaľ čo rezidentom bola uložená daňová povinnosť až po podaní daňového priznania daňovníkom.

27 — Tamže (body 41 až 52). Súdny dvor zdôraznil, že „pokiaľ spoločnosť, ktorá vypláca úroky, a spoločnosť, ktorá tieto úroky poberá, majú sídlo v Belgicku, postavenie belgického štátu je odlišné od postavenia, aké by mal, ak by spoločnosť so sídlom v tomto štáte zaplatila úroky spoločnosti nerezidentovi, pretože v prvom prípade belgický štát koná v postavení štátu sídla dotknutých spoločností a v druhom prípade koná ako štát zdroja úrokov“ a „zaplatenie úrokov spoločnosťou rezidentom inej spoločnosti rezidentovi a zaplatenie úrokov spoločnosťou rezidentom spoločnosti nerezidentovi vedie k odlišným zdaneniam založeným na odlišných právnych základoch“.

28 — Tamže (bod 49). Súdny dvor tu zdôrazňuje, že rozdielne zaobchádzanie týkajúce sa spôsobu výberu dane neprináša nevyhnutne výhodu rezidentom.

29 — Domnievam sa, že táto skutočnosť je relevantná skôr pri prípadnom odôvodnení obmedzenia voľného pohybu kapitálu naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu.

30 — V rozsudku *Komisia/Fínsko* (C-342/10, EU:C:2012:688, body 32 a 33) tak Súdny dvor zdôraznil, že „dividendy prijaté rezidentskými dôchodkovými fondmi sa... v praxi ukazujú *oslobodené alebo kvázi oslobodené* od dane z príjmu *prostredníctvom účinku*... ustanovení vnútroštátnej právnej úpravy“ a „takéto *nevýhodné zaobchádzanie* s dividendami vyplatenými nerezidentským dôchodkovým fondom... [ich] môže *odrádzať* od investovania vo Fínsku, a preto predstavuje *obmedzenie* voľného pohybu kapitálu, ktoré je v zásade *zakázané* článkom 63 ZFEÚ“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Pozri tiež najmä rozsudky *Gerritse* (C-234/01, EU:C:2003:340, bod 54) a *Bouanich* (C-265/04, EU:C:2006:51, body 33 až 35 a 55).

31 — Pozri bod 62 a nasl. týchto návrhov.

56. Domnievam sa teda, že pán Miljoen, pani X a spoločnosť Société Générale sa z hľadiska spôsobu výberu holandskej dane z dividend nachádzajú v situácii porovnateľnej so situáciou akcionárov rezidentov a je potrebné preskúmať prípadný diskriminačný účinok relevantných vnútroštátnych ustanovení ako celku s ohľadom na požiadavky voľného pohybu kapitálu.

3. O porovnaní daňového postavenia, pokiaľ ide o fyzické osoby podliehajúce holandskej dani z dividend (prvé otázky položené vo veciach C-10/14 a C-14/14)

57. Ak je príjemca dividend z akcií, ktoré vlastní v holandských spoločnostiach, fyzickou osobou s bydliskom v Holandsku, podlieha nielen dani z dividend na základe príjmov z týchto akcií, ale na základe vlastníctva týchto akcií aj dani z príjmov zaradených do „kategórie 3“. Táto daň z príjmov so sadzbou 30 % je splatná vo výške priemernej hodnoty týchto akcií, u ktorých sa predpokladá ročný výnos paušálne stanovený na 4 % ich čistej hodnoty, získanej po odpočítaní finančných záväzkov. Napriek tomu, že Hoge Raad túto daň právne kvalifikuje ako daň z príjmov, a to najmä na účely uplatnenia daňových zmlúv,³² táto daň tzv. „kategórie 3“ je z ekonomického hľadiska skôr daňou z majetku, ktorá sa vyberá z paušálnej hodnoty základného výnosu so sadzbou vo výške až do 1,2 %, t. j. 30 % zo 4 %. Rezidentovi môže byť daň z dividend vždy vrátená, a to buď započítaním tejto zrážkovej dane na daň z príjmov, ktorú by musel tiež zaplatiť, alebo vrátením dane z dividend, ak mu vzniká daňová povinnosť na daň z príjmov nižšia ako daň z dividend alebo rovná nule.

58. Ak je naopak takýto príjemca fyzickou osobou, ktorá nemá bydlisko v Holandsku, vo všeobecnosti podlieha výlučne dani z dividend, ktorá sa vyberá v sadzbe vo výške 15 % z hrubej sumy skutočne prijatých dividend, a to bez možnosti odpočtu akýchkoľvek nákladov. Keďže nerezident ako majiteľ akcií v holandských spoločnostiach nepodlieha dani z príjmov, nemôže si uplatniť odpočet zrazenej dane z dividend, takže táto daň z dividend má konečný charakter, keďže v prípade daňovníkov nerezidentov sa vyberá s konečnou platnosťou.³³

59. Ako uvádza generálny advokát pri Hoge Raad vo svojich návrhoch týkajúcich sa sporov vo veci samej vo veciach C-10/14 a C-14/14,³⁴ z holandskej právnej úpravy jednak vyplýva, že zdanenie uplatňované v oboch vyššie uvedených prípadoch sa líši, tak pokiaľ ide o vymeriavací základ, ako aj o skutočnú daňovú sadzbu,³⁵ a tiež že nerezidenti sa môžu nachádzať v nevýhodnejšom postavení ako rezidenti, keďže iba rezidenti po prvé majú časť majetku oslobodenú od dane, po druhé sa zdaňujú z čistého zdaniteľného základu a po tretie majú nárok na zníženie základu dane.

60. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa holandská právna úprava môže zdať ako priamo diskriminačná, keďže iba rezidenti sú za každých okolností *de facto* oslobodení od dane z dividend. Zrážková daň z dividend sa totiž následne vždy neutralizuje, a to buď započítaním ako zrážky na daň z príjmov, alebo vrátením. Inými slovami, v prípade týchto daňovníkov nie je holandská daň z dividend skutočnou

32 — V rozsudku z 1. decembra 2006 (č. 42211, LJN AV5017) Hoge Raad jednak uviedol, že „výber dane z príjmov, pokiaľ ide o zdaniteľný príjem z úspor a investícií podľa § 2.3 písm. c) zákona [o dani z príjmov], ako je opísaná v § 5.1 a nasl. zákona, vykazuje... znaky dane z majetku a preto ju možno z určitých hľadísk považovať za nástupcu dane z majetku, ktorá bola do 1. januára 2001... v Holandsku vyberaná. Táto daň... je však tiež nástupcom dane z príjmov tak, ako bola vyberaná do 1. januára 2001“. Hoge Raad tiež uviedol, že „daň zo zdaniteľných príjmov z úspor a investícií je zahrnutá do dane z ostatných druhov príjmov. A práve táto okolnosť musí záväziť. Uvedenú daň treba preto považovať za daň z príjmov na účely uplatnenia zmluvy“ (citované najmä v bode 7.16 návrhov generálneho advokáta pri Hoge Raad v spore vo veci samej vo veci C-10/14).

33 — Tieto skutočnosti sumarizujúce obsah holandskej právnej úpravy vyplývajú predovšetkým z návrhov generálneho advokáta pri Hoge Raad, týkajúcich sa sporov vo veci samej vo veci C-10/14 (body 6.1 až 6.8) a vo veci C-14/14 (body 5.1 až 5.8), v ktorých cituje parlamentné dokumenty potvrdzujúce, že cieľom režimu zavedeného pre rezidentov je „umožniť úplnú kompenzáciu zrazenej dane z dividend v rámci konečnej dane splatnej ako daň z výnosov z majetku“ (Kamerstukken II 1998/99, 26 727, č. 3 [Memorie van Toelichting], s. 43).

34 — To isté.

35 — Základ dane sa líši v tom, že vymeriavací základ dane z príjmov splatnej rezidentmi tvorí priemerná majetková hodnota ich príjmov, ktorých súčasťou sú aj akcie, zatiaľ čo vymeriavací základ dane z dividend vyberanej v prípade nerezidentov tvoria skutočne prijaté príjmy z akcií. Sadzba dane sa tiež líši v tom, že v prípade dane z príjmov paušálne splatnej rezidentmi môže teoreticky dosahovať až 30 %, zatiaľ čo v prípade dane z dividend vyberanej od nerezidentov je sadzba dane 15 %.

daňou, ale skôr preddavkom na iné dane. Okrem toho do vymeriavacieho základu dane z príjmov sa nezapočítavajú skutočne prijaté dividendy, ktoré sa teda samé osebe nezdaňujú.³⁶ Dvaja akcionári rezidenti s rovnakou čistou hodnotou investícií tak zaplatia rovnakú sumu dane z príjmov nezávisle od toho, či im boli vyplatené dividendy holandskou spoločnosťou alebo nie.

61. Medzi fyzickými osobami rezidentmi a fyzickými osobami nerezidentmi v skutočnosti existuje také rozdielne daňové zaobchádzanie, nielen pokiaľ ide o používané metódy zdanenia, ale aj o daňové zaťaženie, že je podľa mňa takmer nemožné vykonať porovnanie, ak sa na tento účel zohľadnia iba dividendy. Okrem toho tvrdenie holandskej vlády, že cieľom dotknutej právnej úpravy je zamedzenie dvojitého právneho zdanenia rezidentov, nie je vôbec presvedčivé. Keďže je vymeriavací základ dane z dividend a vymeriavací základ dane z príjmov odlišný, nie je možné hovoriť o *dvojitom zdanení toho istého príjmu toho istého daňovníka*, hoci je možné, že takýto cieľ inšpiroval holandského zákonodarcu z hľadiska daňovej politiky.

62. V každom prípade z hľadiska zásady voľného pohybu kapitálu nie je podľa mňa užitočné ani postačujúce zohľadniť len holandské zdanenie dividend samo osebe. Skôr je potrebné zahrnúť do analýzy všetky zdanenia týkajúce sa príjmov plynúcich z vlastníctva akcií v spoločnostiach usadených v Holandsku. V tejto súvislosti pripomínam, že akcionár rezident sa v rámci dane z príjmov zdaňuje na základe paušálneho vymeriavacieho základu, ktorý slúži ako určitý „zástupca“ všetkých foriem kapitálových príjmov, ako sú dividendy, úroky a kapitálové výnosy. Akcionár nerezident naopak podlieha dani z dividend vyberanej formou zrážkovej dane, ktorá v jeho prípade predstavuje konečnú daň, ale nepodlieha dani z kapitálových výnosov alebo iných druhov kapitálových príjmov, ktoré môžu plynúť z akcií ním vlastnených.

63. Z toho podľa mňa vyplýva, že návrh pána Miljoena smerujúci k rozdeleniu dane z príjmov vzťahujúcej sa na vlastníctvo akcií na dve časti, z ktorých jedna by zodpovedala dividendám a druhá kapitálovým výnosom,³⁷ nie je napriek jeho teoretickej elegancii dôvodný. Vzhľadom na to, že akcionár rezident nemôže predísť tomu, aby daň z príjmov plynúcich z vlastníctva holandských akcií zahŕňala aj kapitálové výnosy alebo nerealizované kapitálové zisky, bolo by podľa mňa neprimerané zahrnúť do porovnania len časť tejto dane, ktorá by teoreticky mohla pripadať na dividendy.

64. Domnievam sa, že pre porovnanie situácie rezidentov a situácie nerezidentov je relevantnou skutočnosťou daňové zaťaženie, ktoré tieto dve kategórie akcionárov v konečnom dôsledku nesú, a ktoré teda môže viesť k tomu, že investície v Holandsku vo forme portfóliových akcií, ktoré predstavujú cezhraničné pohyby kapitálu, sú viac alebo menej atraktívne ako porovnateľné investície v iných členských štátoch. Toto stanovisko je podporené už spomenutou judikatúrou Súdneho dvora,³⁸ podľa ktorej je v tejto súvislosti rozhodujúcim kritériom skutočné daňové zaťaženie, ku ktorému predmetná právna úprava v skutočnosti vedie.³⁹ Takéto porovnanie týkajúce sa účinkov vlastníctva holandských akcií z daňového hľadiska je podľa mňa možné primerane vykonať napriek skutočnosti, že dividendy vyplatené akcionárom rezidentom sa samé osebe nezdaňujú.

36 — Dividendy sú zahrnuté do vymeriavacieho základu dane z príjmov iba v zástupnej forme, ako finančné čiastky uvedené na bankových účtoch, ktoré sú zahrnuté do zdaniteľného základu. V praxi to znamená, že akcionár, ktorý využíva príjem z dividend pred koncom roka, alebo ktorý ho investuje do nadobudnutia majetku, ktorý sa nezdaňuje, nebude na základe tohto príjmu vôbec zdanený.

37 — Podľa pána Miljoena „paušálny základ, ktorý sa má zohľadniť v prípade rezidenta, musí byť rozdelený na výnos z dividend a výnos z nárastu kapitálu“, aby sa tak v rámci porovnania zohľadnila iba časť výnosu zodpovedajúca skutočne prijatým dividendám [bod 3.3.3 písm. i) návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-10/14].

38 — Pozri bod 55 týchto návrhov.

39 — V tejto súvislosti pozri porovnanie požadované Súdny dvorom v rozsudkoch Gerritse (C-234/01, EU:C:2003:340, bod 54) a Bouanich (C-265/04, EU:C:2006:51, bod 55).

65. Vzhľadom na tieto skutočnosti navrhujem odpovedať tak, že na účely uplatnenia článku 63 ZFEÚ v situácii, v ktorej štát zdroja príjmov zrazil z vyplatenia dividend daň z dividend, musí porovnanie daňového zaobchádzania s fyzickou osobou nerezidentom a daňového zaobchádzania s fyzickou osobou rezidentom zohľadniť aj daň z príjmov, ktorá sa platí z akcií vo vlastníctve rezidentov a vo vzťahu ku ktorej je daň z dividend preddavkom.

4. O porovnaní daňového postavenia, pokiaľ ide o spoločnosti podliehajúce holandskej dani z dividend (prvá otázka položená vo veci C-17/14)

66. Vo veci C-17/14 vnútroštátny súd uvádza, že rozdielne zaobchádzanie namietané spoločnosťou Sociétés Générale vyplýva zo skutočnosti, že v prípade vnútroštátnych subjektov si akcionári môžu započítať holandskú daň z dividend ako preddavok na daň z príjmov právnických osôb, ktorej podliehajú v Holandsku, zatiaľ čo v prípade zahraničných subjektov, akým je dotknutá osoba, nemôže byť daň z dividend započítaná ako preddavok na daň.⁴⁰

67. Pokiaľ ide o prípadnú relevantnosť rozsudku Truck Center v tejto súvislosti, domnievam sa, že skutočnosť, že daň z dividend sa vyberá tak od spoločností-príjemcov usadených v Holandsku, ako aj od spoločností-príjemcov neusadených v Holandsku, je, ako som už uviedol,⁴¹ skutočnosťou, ktorá podstatne odlišuje prejednávajúcu vec od veci, v ktorej bol vydaný uvedený rozsudok⁴².

68. Okrem toho uvádzam, že ustanovenia zákona o dani z príjmov právnických osôb, relevantné vo veci C-17/14, sa podstatne líšia od ustanovení zákona o dani z príjmov, ktoré sú relevantné vo veciach C-10/14 a C-14/14, keďže dividendy prijímané spoločnosťami rezidentmi sa samy osebe započítavajú do vymeriavacieho základu dane z príjmov právnických osôb, zatiaľ čo v prípade dane z príjmov fyzických osôb to tak nie je.

69. Vyššie uvedené úvahy týkajúce sa vecí C-10/14 a C-14/14, ako aj v nich citovaná judikatúra však podľa mňa platia tiež, dokonca *a fortiori*, vo veci C-17/14.

70. Preto navrhujem odpovedať tak, že na účely uplatnenia článku 63 ZFEÚ v situácii, v ktorej štát zdroja príjmov zrazil z vyplatenia dividend daň z dividend, sa musí porovnanie daňového zaobchádzania so spoločnosťou nerezidentom a daňového zaobchádzania so spoločnosťou rezidentom vzťahovať aj na daň z príjmov právnických osôb, ktorá sa platí z akcií vo vlastníctve rezidentov a vo vzťahu ku ktorej je daň z dividend preddavkom.⁴³

40 — Bod 3.4.2 návrhu na začatie prejudiciálneho konania v uvedenej veci.

41 — Pozri body 53 a 54 týchto návrhov.

42 — C-282/07, EU:C:2008:762.

43 — Daň z dividend ako preddavok ovplyvňuje v prípade rezidentov iba peňažné toky medzi holandským daňovým orgánom a dotknutým daňovníkom. V tejto súvislosti skutočné daňové zaťaženie, ktoré sa má zohľadniť na účely vykonania porovnania, závisí len od daňového zaťaženia daňou z príjmov alebo daňou z príjmov právnických osôb splatnej daňovníkom. Z tohto dôvodu volím pri odpovedi na prvé prejudiciálne otázky položené v týchto troch prejednávanych veciach formuláciu „vo vzťahu ku ktorej je daň z dividend preddavkom“ namiesto formulácie „od ktorej sa v prípade rezidentov odpočítava daň z dividend“, ktorú zvolil vnútroštátny súd.

C – O kritériách posúdenia skutočného daňového zaťaženia akcionára nerezidenta v porovnaní so skutočným daňovým zaťažením akcionára rezidenta (druhé otázky položené vo všetkých troch veciach)

1. O predmete druhých prejudiciálnych otázok

71. Druhé prejudiciálne otázky sú v prejednávanych spojených veciach predložené subsidiárne, pre prípad, že by Súdny dvor dospel k záveru, ako odporúčam, že pri porovnaní daňového postavenia daňovníkov nerezidentov Holandska a daňovníkov rezidentov Holandska je potrebné zohľadniť konečnú daň, ktorej títo daňovníci podliehajú, t. j. daň z príjmov (veci C-10/14 a C-14/14) alebo daň z príjmov právnických osôb (vec C-17/14).

72. V týchto troch veciach sa vnútroštátny súd pýta Súdneho dvora na druhy kritérií, ktoré umožňujú určiť, či je skutočné daňové zaťaženie spojené s dividendami v prípade nerezidenta vyššie ako v prípade rezidenta, pričom uvádza rôzne faktory, ktoré by v tejto súvislosti mohli byť relevantné.

73. Napriek spoločným črtám je podľa mňa potrebné zaoberať sa otázkami položenými v prvých dvoch veciach a otázkou položenou v tretej veci oddelene, a to z dôvodu osobitostí vnútroštátnych daňových ustanovení, ktorými sa riadia jednak fyzické osoby a jednak spoločnosti poberajúce dividendy v Holandsku, ako aj z dôvodu rozdielov medzi porovnávacími kritériami citovanými vnútroštátnym súdom.

2. O posúdení skutočného daňového zaťaženia, pokiaľ ide o fyzické osoby podliehajúce holandskej dani z dividend (druhé otázky položené vo veciach C-10/14 a C-14/14)

74. Tak vo veci C-10/14, ako aj vo veci C-14/14 vnútroštátny súd navrhuje preskúmať skutočné daňové zaťaženie rezidentov a nerezidentov prostredníctvom porovnania holandskej dane z dividend, ktorej podlieha nerezident, a holandskej dane z príjmov, ktorú je povinný zaplatiť rezident, a to so zreteľom na skutočnosť, že zvláštnosťou holandskej dane z príjmov rezidentov je, že je „stanovená na základe paušálneho príjmu, ktorý možno v roku prijatia dividend pripísať ku všetkým akciám vlastneným v holandských spoločnostiach“. Vo veci C-14/14 vnútroštátny súd dopĺňa ďalšie prípadné porovnávacie kritérium, a to kapitál rezidentov oslobodený od dane, pričom výslovne odkazuje na rozsudok Welte⁴⁴.

75. Súdny dvor má v podstate určiť, v akom rozsahu je potrebné na účely dosiahnutia rovnováhy medzi uvedenými skutočnými daňovými zaťažzeniami vychádzať buď zo spôsobov, akými sa rezident zdaňuje v súvislosti s príjmami plynúcimi z akcií, ktoré vlastní v holandských spoločnostiach, alebo či sa má vychádzať z iných kritérií. Domnievam sa, že pri neexistencii ustanovení práva Únie, ktoré by zjednocovali spôsoby zdanenia dividend, sa musia kritériá, ktoré sa majú použiť v rámci takéhoto porovnania, čo najviac priblížiť okolnostiam režimu, ktorý je dotknutou daňovou právnou úpravou nastavený v prospech akcionárov rezidentov, keďže prípadná výhoda poskytnutá rezidentovi v podobe nižšieho daňového zaťaženia je daná pravidlami uplatňovanými na túto kategóriu akcionárov.

76. Takýto prístup k určeniu skutočného daňového zaťaženia je podľa môjho názoru podporený rozsudkom Bouanich, ktorého kontext je podobný kontextu vo veciach C-10/14 a C-14/14.⁴⁵ Súdny dvor v tomto rozsudku rozhodol, že je povinnosťou vnútroštátneho súdu „overiť“ v rámci konania, v ktorom koná, či odpočet nominálnej hodnoty a uplatnenie stropu zdanenia vo výške 15 % pre akcionárov nerezidentov *vyústi do zaobchádzania, ktoré nie je menej výhodné* ako zaobchádzanie voči

⁴⁴ — C-181/12, EU:C:2013:662.

⁴⁵ — C-265/04, EU:C:2006:51. Vec, v ktorej bol vydaný uvedený rozsudok, sa týkala situácie, v ktorej vnútroštátna právna úprava stanovovala, že v prípade zníženia základného imania sa čiastka zo spätného nákupu akcií vyplatená akcionárovi nerezidentovi zdaňovala ako rozdeľovanie dividend sadzbou vo výške 15 %, a to bez nároku na odpočet obstarávacích nákladov spojených s uvedenými akciami, ale s nárokom na odpočet nominálnej hodnoty akcií. Takáto suma vyplatená akcionárovi rezidentovi sa naopak zdaňovala ako kapitálový výnos z hnutelného majetku sadzbou vo výške 30 % s nárokom na odpočet obstarávacích nákladov.

rezidentom, ktorí majú právo na odpočet obstarávacích nákladov a uplatnenie sadzby vo výške 30 %⁴⁶. Pre posúdenie toho, či sa s daňovníkmi rezidentmi zaobchádza výhodnejšie ako s daňovníkmi nerezidentmi, sa tak za rozhodujúci považoval skutočný výsledok, do ktorého v konečnom dôsledku „výúsťuje“ uplatňovanie právnej úpravy členského štátu ako celku.

77. Z odôvodnenia návrhov na začatie prejudiciálneho konania vydaných vo veciach C-10/14 a C-14/14 vyplýva, že prvým porovnávacím faktorom, na ktoré sa Hoge Raad pýta, je kritérium týkajúce sa *paušálneho základu*, z ktorého sa u rezidentov vypočítava holandská daň z príjmov.⁴⁷ Vnútroštátny súd sa pýta Súdneho dvora, či je možné porovnať túto daň z príjmov, ktorá sa vypočítava fiktívne z priemernej hodnoty vychádzajúcej z čistej hodnoty investícií,⁴⁸ a holandskú daň z dividend vyberanú od nerezidentov, ktorá sa vypočítava z hodnoty skutočne prijatých dividend.

78. Z dôvodov podrobne opísaných vyššie⁴⁹ sa domnievam, že sa musí vykonať porovnanie dane z dividend, ktorú je povinný zaplatiť akcionár nerezident na jednej strane, a dane z príjmov, ktorú je povinný zaplatiť akcionár rezident na druhej strane na základe vlastníctva podobných portfóliových akcií.

79. Druhým porovnávacím faktorom, na ktorý kladie vnútroštátny súd dôraz, je faktor týkajúci sa relevantného *referenčného obdobia*. Vnútroštátny súd sa pýta, či je potrebné porovnať daň z dividend zrazenú nerezidentovi a daň z príjmov, ktorú musí zaplatiť rezident, výlučne podľa roku, v ktorom boli dividendy prijaté, alebo podľa viacerých rokov a prípadne podľa kolkých rokov.⁵⁰

80. Keďže ustanovenia zákona o dani z príjmov, ktoré sa uplatňujú na holandských daňovníkov, vychádzajú z príjmov dosiahnutých v priebehu „kalendárneho roka“, ⁵¹ domnievam sa, že toto obdobie je jediným primeraným kritériom, ako subsidiárne navrhujú pán Miljoen a pani X, ako aj holandská vláda a Komisia.

81. Pokiaľ ide o tretí porovnávací faktor, zdá sa, že vnútroštátny súd váha medzi zohľadnením holandských dividend, ktoré nerezident prijal v priebehu referenčného obdobia, *ako celku* zahŕňajúceho všetky akcie, ktoré dotknutá osoba vlastní v holandských spoločnostiach, alebo *samostatne*, rozdelením dividend podľa jednotlivých holandských spoločností, ktoré mu v tomto období vyplátili dividendy.

82. Podobne ako holandská vláda a Komisia sa domnievam, že na účely porovnania skutočných daňových zaťažení je správnejší prvý prístup, keďže rezidenti sa zdaňujú na základe paušálneho výnosu, ktorý sa dá priradiť ku všetkým akciám vlastneným v holandských spoločnostiach.

46 — Tamže (body 22 a 52 až 55, kurzívou zvýraznil generálny advokát).

47 — Pripomínam, že podľa § 5.2 zákona o dani z príjmov je zdaniteľný základ príjmov plynúcich z investičných transakcií osobám rezidentom Holandska paušálne stanovený na 4 % priemeru výnosov k 1. januáru a následne k 31. decembru roka, za ktorý je táto daň splatná.

48 — § 5.3 zákona o dani z príjmov uvádza, že „výnos“ je „hodnota aktív znížená o hodnotu dlhov“.

49 — Pozri body 62 až 65 týchto návrhov.

50 — Táto otázka vychádza zo zistenia vnútroštátneho súdu, podľa ktorého „pomer medzi skutočným príjmom z dividend a paušálnym zdaniteľným základom môže v priebehu roka výrazne kolísať“.

51 — Pozri §§ 5.2 a 7.1 uvedeného zákona.

83. Štvrtý porovnávaci faktor, uvedený len vo veci C-14/14, súvisí s výhodou *kapitálu oslobodeného od dane z príjmov*, ktorá je vyhradená iba daňovníkom rezidentom.⁵² Keďže takéto oslobodenie časti majetku od dane mení zdaniteľný základ príjmov dosiahnutých rezidentmi, a teda aj ich konečné daňové zaťaženie, je podľa môjho názoru potrebné zohľadniť ho na účely predmetného porovnania, ako tvrdia aj pani X a Komisia, pričom Komisia sa správne opiera o cieľ sledovaný týmto pravidlom.⁵³

84. Ako zdôrazňuje Komisia, v dôsledku časti majetku oslobodenej od dane získava paušálne zdanenie progresívny charakter, ktorý môžu využívať akcionári rezidenti.⁵⁴ Domnievam sa, že rozsudok Welte, na ktorý prejudiciálna otázka výslovne odkazuje, analogicky skutočne umožňuje podporiť správnosť zahrnutia takéhoto oslobodenia od dane, keďže Súdny dvor v tomto rozsudku uznal, že zníženie základu dane, ktoré má vplyv na zdaniteľný základ, je potrebné zohľadniť odlišne podľa toho, či sú dotknuté osoby rezidentmi alebo nerezidentmi.⁵⁵

85. Naopak, pokiaľ ide v tejto súvislosti o prínos rozsudku Schumacker⁵⁶, ktorý je predmetom diskusie v prejednávanej veci,⁵⁷ nie je mi celkom jasné, v akom rozsahu by mohol byť tento rozsudok užitočný v prejednávanej veci, keďže jeho predmetom bola diskriminácia pracovníka nerezidenta, ktorého osobná a rodinná situácia sa z daňového hľadiska nezohľadňovala ani v štáte bydliska, ani v štáte zamestnania.⁵⁸ V prejednávanej veci však zákon o dani z príjmov stanovuje, že oslobodenie časti zdaniteľného kapitálu od dane je založené nie na individuálnej situácii daňovníka alebo jeho schopnosti platiť dane, ale iba na objeme kapitálu, ktorý vlastní.⁵⁹

86. Domnievam sa, že porovnanie so skutočným daňovým zaťažením nerezidenta daňou z dividend, ktorá sa zráža z portfólia akcií v Holandsku, v praxi vyžaduje, aby sa najskôr odpočítali všetky odpočty dlhov,⁶⁰ akékoľvek zníženia základu dane alebo oslobodenia od dane, ktoré môžu využívať rezidenti v rámci zdanenia svojich príjmov, následne sa vypočíta paušálny výnos stanovený na 4 % priemernej čistej hodnoty aktív a napokon sa uplatní sadzba dane vo výške 30 % príjmov z kapitálu, čím sa dospeje k skutočnému konečnému daňovému zaťaženiu rezidenta v dôsledku vlastníctva podobného portfólia akcií.

52 — Podľa §§ 5.2 a 5.5 zákona o dani z príjmov sa z paušálnej priemernej hodnoty, ktorá určuje zdaniteľný základ, vychádza iba vtedy, ak je „vyššia ako časť majetku oslobodená od dane“ a „kapitál oslobodený od dane predstavuje čiastku 20 014 eur“.

53 — Komisia uvádza, že v dôvodovej správe k zákonu o dani z príjmov sa uvádza, že cieľom priznania oslobodenia kapitálu od dane je zefektívnenie výberu daní kategórie 3, t. j. paušálny výber dane z príjmov plynúcich z úspor a investícií u rezidentov, keďže daňovníkom, ktorí nevlastnia veľa cenných papierov, to umožňuje neplatiť túto daň. Komisia správne tvrdí, že tento cieľ by sa mal rovnako uplatňovať aj na nerezidentov.

54 — V písomných pripomienkach Komisie sa uvádza názorný príklad toho, ako môže časť kapitálu oslobodená od dane ovplyvniť skutočné daňové zaťaženie.

55 — V uvedenom rozsudku Welte (C-181/12, EU:C:2013:662), ktorý bol vydaný v kontexte dedičstva nehnuteľnosti, ktoré predstavovalo transakciu, na ktorú sa vzťahuje voľný pohyb kapitálu, Súdny dvor rozhodol, že právna úprava členského štátu, ktorá priznáva zníženie základu dane upravujúce zdaniteľný základ vo väčšom rozsahu v prípade, ak má zosnulý alebo dedič bydlisko v tomto štáte, vedie k vzniku obmedzenia tejto slobody (bod 21 a nasl.). Súdny dvor okrem toho v rámci prípadného odôvodnenia tohto obmedzenia analyzoval porovnateľnosť dotknutých situácií tým, že preskúmal kritériá, na základe ktorých bolo uvedené zníženie základu dane priznané (bod 45 a nasl.).

56 — C-279/93, EU:C:1995:31, bod 38.

57 — Návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-14/14 spomína (bod 3.6.1), že v odvolacom konaní „Hof nezohľadnil kapitál oslobodený od dane ani zníženie dane, lebo nebolo uvedené ani sa nezdá, že by kritérium uvedené v rozsudku Schumacker (C-279/93...) bolo splnené“.

58 — V uvedenej veci spočívala problematika predložená Súdnemu dvoru v určení, ktorý členský štát, či štát miesta bydliska dotknutej osoby, alebo štát, v ktorom táto osoba pracuje a poberá takmer všetky svoje príjmy, je povinný zohľadniť v zdanení osobnú situáciu dotknutej osoby.

59 — Pozri §§ 5.1 a 5.2 uvedeného zákona.

60 — Ak môže daňovník nerezident prípadne preukázať, že svoje portfólio akcií financoval z požičaného kapitálu.

3. O posúdení skutočného daňového zaťaženia, pokiaľ ide o spoločnosti podliehajúce holandskej dani z dividend [druhá otázka, písm. a) a b), položená vo veci C-17/14]

87. Svojou druhou otázkou zloženou z dvoch častí, ktorú vnútroštátny súd predkladá vo veci C-17/14, vyzýva Súdny dvor, aby stanovil kritériá relevantné pre určenie, či by v rámci hypotetickej vnútroštátnej situácie,⁶¹ ktorá má umožniť porovnanie, bolo skutočné daňové zaťaženie spoločností daňou z dividend nižšie ako zrážková daň, ktorou sa zdaňujú dividendy v tomto prípade. Vnútroštátny súd sa osobitne pýta, či je v tejto súvislosti potrebné zohľadniť „všetky náklady súvisiace z hospodárskeho hľadiska s akciami, z ktorých plynú dividendy“ [druhá otázka, písm. a)], a pokiaľ nie, buď „prípadné odpočítanie dividend zahrnutých do obstarávacej ceny akcií“, alebo „prípadné finančné zaťaženie vyplývajúce z vlastníctva predmetných akcií“ [druhá otázka, písm. b)].

88. Vzhľadom na návrh na začatie prejudiciálneho konania je táto otázka položená v tomto znení, lebo spoločnosť Société Générale tvrdila, že s ohľadom na jej vlastnú obchodnú činnosť treba medzi faktory porovnania s daňovým zaťažením porovnateľnej spoločnosti rezidenta zaradiť nielen náklady priamo súvisiace s dividendami, ako uviedol Rechtbank te Haarlem, ale aj záporné kurzové a obchodné výsledky z iných akcií alebo pozícií, ako sú tie, z ktorých plynú dividendy, ale ktoré s nimi napriek tomu súvisia. Société Générale v konaní pred Súdnym dvorom uvádza, že dividendy sú neoddeliteľne spojené s inými prvkami výsledku transakcie, ako sú „úroky, obstarávacia cena a výnos z predaja akcií“.⁶²

89. Vnútroštátny súd namieta proti takémuto širokému poňatiu tým, že keby sa pri posúdení rozsahu, v akom je daňové zaťaženie spoločnosti nerezidenta vyššie, ako by bolo v čisto vnútroštátnom kontexte, museli zohľadniť všetky osobitosti daného prípadu, v praxi by to viedlo k mnohým komplikáciám. Ako príklad uvádza „náklady na financovanie akcií, ako aj transakčné náklady a prípadnú dividendu zahrnutú do obstarávacej ceny akcie“, pričom v súvislosti s týmto posledným prvkom rozvíja analýzu vnútroštátnej judikatúry.⁶³

90. Rovnako ako holandská, nemecká a švédská vláda, ako aj Komisia a bez pochybností, ktoré má zrejme vnútroštátny súd,⁶⁴ sa domnievam, že judikatúra Súdneho dvora prináša niektoré odpovede použiteľné na prejednávanú problematiku.

91. Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva, že pokiaľ ide o výdavky priamo spojené s činnosťou, z ktorej plynú zdaniteľné príjmy v určitom členskom štáte, akými sú náklady na dosiahnutie príjmu,⁶⁵ rezidenti a nerezidenti tohto členského štátu sa nachádzajú v porovnateľnej situácii a treba s nimi teda zaobchádzať rovnako, ak ide o priznanie možnosti odpočítať si tieto výdavky v rámci zdanenia.

61 — Z návrhov generálneho advokáta pri Hoge Raad týkajúcich sa sporu vo veci samej vo veci C-17/14 (bod 2.7) vyplýva, že Société Générale opísala v prvostupňovom konaní aj v odvolacom konaní rôzne „vnútroštátne situácie“, ktoré sú podľa nej porovnateľné s jej situáciou a v ktorých podľa nej Holandské kráľovstvo vyberá nižšiu daň než v jej prípade.

62 — Société Générale uvádza, že jej tvrdenie, podľa ktorého by sa mali posudzovať ako celok také finančné nástroje, ktoré majú úzku funkčnú súvislosť, je podporené článkom 28 návrhu smernice Rady o spoločnom konsolidovanom základe dane z príjmov právnických osôb (CCCTB), [COM(2011) 121 final], ako aj judikatúrou Hoge Raad týkajúcou sa vnútroštátneho daňového práva.

63 — Pozri bod 3.4.3.2 návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-17/14.

64 — V súvislosti s týmto posledným prvkom vnútroštátny súd odkazuje na rozsudok Komisia/Fínsko (C-342/10, EU:C:2012:688) a na úvod stavia do protikladu prejednávanú vec a vec, v ktorej bol vydaný „rozsudok Schröder (C-450/09, EU:C:2011:198, bod 40)“, z dôvodu, že podľa jeho názoru „treba rozlišovať portfóliové dividendy od príjmov zo zárobkovej činnosti, takže možno tvrdiť, že na rozdiel od výdavkov, akými sú náklady na dosiahnutie príjmu, nemusia byť na účely stanovenia existencie diskriminácie zohľadnené dokonca ani náklady priamo pripísateľné dividendám“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát).

65 — Formulácia „akými sú“ uvedená v tejto judikatúre podľa mňa preukazuje, že Súdny dvor nemal v úmysle obmedziť rozsah svojej analýzy iba na konkrétny prípad nákladov na dosiahnutie príjmu, pričom vnútroštátny súd zastáva v prejednávanvej veci zrejme opačný názor (pozri predchádzajúcu poznámku týchto návrhov).

92. Z toho vyplýva, že predmetná vnútroštátna právna úprava by mohla byť v rozpore s článkom 63 ZFEÚ, ak by jednak náklady, akými sú náklady uvedené spoločnosťou Société Générale, museli byť zohľadnené ako výdavky priamo súvisiace s činnosťou tohto druhu, a jednak ak by na odpočet takýchto výdavkov boli oprávnené len spoločnosti rezidenti.⁶⁶

93. Súdny dvor spresnil, že existencia priamej súvislosti v zmysle tejto judikatúry vyplýva zo skutočnosti, že výdavok je neoddeliteľný od činnosti, z ktorej plynú dotknuté zdaniteľné príjmy, ako je to v prípade výdavkov potrebných na výkon činnosti, z ktorej tieto zdaniteľné príjmy plynú.⁶⁷ Súdny dvor už predovšetkým rozhodol, že takáto priama súvislosť môže existovať, pokiaľ ide o príjem poberaný formou dividend,⁶⁸ pričom najmä spresnil, že ak môžu dotknuté výdavky prípadne priamo súvisieť s čiastkou vyplatenou v rámci transakcie s cennými papiermi, musia tiež priamo súvisieť s prijatím dividend.⁶⁹

94. Pripomínam, že Société Générale je spoločnosťou pôsobiacou v oblasti finančných nástrojov, najmä derivátov. Transakcie s relevantnými cennými papiermi sa uskutočňujú vo Francúzsku, kde zisky plynúce z týchto transakcií podliehajú zdaneniu. Vzťah s územím Holandského kráľovstva vyplýva zo skutočnosti, že Société Générale môže na základe vlastníctva akcií holandských spoločností, nadobudnutých na účely pokrytia rizík spojených s týmito nástrojmi a transakciami, poberať dividendy, ktoré sa zdaňujú holandskou zrážkovou daňou z dividend vo výške 15 %.

95. V prípade spoločnosti-akcionára, ktorá by bola usadená v Holandsku, by obe uvedené formy príjmov súčasne tvorili zisk zdaniteľný v tomto členskom štáte a nebolo by teda potrebné striktné rozlišovať medzi nákladmi priamo súvisiacimi s poberaním dividend a nákladmi súvisiacimi s transakciami ako celkom. Naopak v cezhraničnej situácii, o akú ide v prípade spoločnosti Société Générale, treba identifikovať hypotetickú vnútroštátnu situáciu, ktorá je objektívne porovnateľná.

96. V tejto súvislosti uvádzam, rovnako ako generálny advokát pri Hoge Raad, ktorý predložil svoje návrhy v spore vo veci samej, že daňová právomoc Holandského kráľovstva je daná výlučne vo vzťahu k čiastkam prijatých dividend a nie k akýmkoľvek iným častiam zisku alebo obchodného výnosu Société Générale.⁷⁰ Domnievam sa, že situáciu dotknutej osoby možno porovnať so situáciou rezidenta iba v súvislosti s týmito dividendami a nie v súvislosti s inými činnosťami, ktoré z hospodárskeho hľadiska súvisia s vlastníctvom akcií, a na ktoré sa uvedená právomoc nevzťahuje.

97. Podľa môjho názoru je potrebné určiť čistú sumu dividend, ktorá jediná je relevantná pre účinné vykonanie tohto porovnania, pričom sa zohľadnia náklady na financovanie dočasného vlastníctva akcií, ako aj transakčné náklady a náklady na držbu týchto akcií, a to v rozsahu, v akom by si ich akcionár rezident mohol odpočítať od hrubej sumy dividend, a bez zohľadnenia ziskov plynúcich z nákupu alebo ďalšieho predaja dotknutých akcií.

66 — Pozri najmä rozsudky Schröder (C-450/09, EU:C:2011:198, bod 40 a nasl.) a Grünewald (C-559/13, EU:C:2015:109, body 29 a 30).

67 — Tamže. Pozri tiež návrhy, ktoré predložil generálny advokát Bot vo veci Schröder (C-450/09, EU:C:2010:761, bod 60), podľa ktorého výdavok „je potrebné považovať za náklad priamo súvisiaci s týmito príjmami, ak je skutočnosťou vedúcou k jeho vzniku činnosť, ktorá umožnila dosiahnuť uvedené príjmy, a nie osobná situácia daňovníka“.

68 — Pozri rozsudok Komisia/Fínsko (C-342/10, EU:C:2012:688, bod 37 a nasl.), z ktorého vyplýva, že prijatie a zachovanie platnosti vnútroštátnej daňovej právnej úpravy, ktorá vyhradzuje právo zaobchádzať s dividendami prijatými a prevedenými do rezerv na účely plnenia svojich záväzkov v oblasti dôchodkov ako s odpočítateľnými výdavkami iba dôchodkovým fondom-rezidentom, predstavuje porušenie povinností vyplývajúcich z článku 63 ZFEÚ.

69 — Rozsudok Komisia/Nemecko (C-600/10, EU:C:2012:737, body 20, 22 a 24).

70 — Pozri bod 7.2 a nasl. uvedených návrhov, ktoré tvoria prílohu návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-17/14.

98. Súdu, ktorému bol predložený spor vo veci samej, prináleží, aby s ohľadom na tieto skutočnosti určil, či je na základe vnútroštátnej daňovej právnej úpravy⁷¹ možné považovať náklady, akých sa domáha Société Générale, za náklady priamo, a nie iba z hospodárskeho hľadiska, súvisiace s vlastníctvom akcií, z ktorých boli vyplatené predmetné dividendy, a či sa takéto náklady skutočne zohľadňujú v rámci uplatňovania zákona o dani z príjmov právnických osôb pri zdanení dividend vyplácaných spoločnosti rezidentovi.

D – O neutralizácii účinkov rozdielneho daňového zaobchádzania na základe zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia uzavretej s iným členským štátom (tretie otázky položené vo veciach C-14/14 a C-17/14)

1. O predmete tretích prejudiciálnych otázok

99. Tretie otázky sú vo veciach C-14/14 a C-17/14 položené podmieneným spôsobom, keďže vnútroštátny súd ich predkladá Súdnemu dvoru iba za predpokladu, že by na prvé otázky položené v uvedených veciach odpovedal kladne,⁷² čo by podľa môjho názoru mal urobiť.

100. Tento súd sa v podstate pýta Súdného dvora na vplyv, ktorý by mohla mať zmluva, ktorú medzi sebou uzavreli členský štát, v ktorom boli dividendy prijaté (tzv. „štát zdroja príjmov“), a členský štát, v ktorom má poškodený akcionár bydlisko alebo sídlo (tzv. „štát bydliska/sídla“), s cieľom zamedziť medzinárodnému dvojitému právnemu zdaneniu vďaka rozdeleniu si svojich daňových právomocí. Vnútroštátny súd sa konkrétne pýta, za akých podmienok by bolo možné domnievať sa, že takáto zmluva umožňuje dostatočne napraviť rozdielne daňové zaobchádzanie, ktoré môže existovať medzi rezidentmi a nerezidentmi, ako aj prípadnú nezlučiteľnosť s právom Únie vyplývajúcu z tohto rozdielneho zaobchádzania.

101. Bez ohľadu na skutočnosť, že tretie otázky položené vo veciach C-14/14 a C-17/14 majú takto formulovanú problematiku spoločnú, skutočnosti relevantné pre odpovede na ne sa čiastočne líšia z dôvodu existencie rozdielov medzi ustanoveniami zmlúv uplatniteľnými na oba spory vo veci samej, uzavretých medzi Holandským kráľovstvom na jednej strane a Belgickým kráľovstvom, resp. Francúzskou republikou na druhej strane. Okrem toho je možné poznamenať, že otázka položená vo veci C-17/14 má v skutočnosti dvojaký predmet, ako naznačujú dve otázky obsiahnuté v tejto otázke.

2. O judikatúre

102. Ako od začiatku uvádza vnútroštátny súd, z judikatúry Súdného dvora vyplýva, že prípadnú nezlučiteľnosť medzi daňovou úpravou členského štátu a právom Únie nie je možné odstrániť len samotným uplatňovaním ustanovení, ktoré jednostranne prijal iný členský štát.⁷³ Predovšetkým zásah do voľného pohybu kapitálu spôsobený tým, že štát zdroja príjmov zaobchádza s daňovníkom, ktorý má bydlisko na jeho území, priaznivejšie ako s daňovníkom, ktorý nemá bydlisko na jeho území, nie je možné účinne kompenzovať iba tým, že iný členský štát, v ktorom má tento daňovník bydlisko, zaviedol vnútroštátne opatrenia, ktoré mu priznávajú zväčšenie.⁷⁴

71 — V rozsudku Komisia/Fínsko (C-342/10, EU:C:2012:688, bod 42), sa tak Súdny dvor domnieval, že priama súvislosť medzi výdavkom a zdaniteľným príjmom vyplýva zo samotnej techniky asimilácie, ktorú zvolil fínsky zákonodarca.

72 — Vnútroštátny súd vychádza konkrétne z predpokladu, že porovnanie daňového postavenia nerezidenta a daňového postavenia rezidenta, ktorí obaja prijali dividendy podliehajúce zdaneniu v Holandsku, musí zohľadniť aj konečnú daň – daň z príjmov alebo daň z príjmov právnických osôb –, na ktorú sa v prípade rezidentov systematicky započítava daň z dividend, aby bolo možné určiť, či vnútroštátna právna úprava skutočne poškodzuje nerezidenta.

73 — Podľa rozsudku Amurta (C-379/05, EU:C:2007:655, bod 78) členský štát sa „nemôže odvolať na existenciu výhody, ktorú jednostranne priznáva iný členský štát, aby sa tak vyhol povinnostiam, ktoré mu vyplývajú zo Zmluvy“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát).

74 — Pozri analogický rozsudok Arens-Sikken (C-43/07, EU:C:2008:490, body 66 a 67).

103. Je pravda, že Súdny dvor opakovane uznal, že nie je možné vylúčiť, že sa členskému štátu podarí zabezpečiť dodržiavanie povinností, ktoré mu vyplývajú zo Zmluvy, uzavretím zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia s iným členským štátom,⁷⁵ avšak za podmienky, že uplatňovanie ustanovení takejto zmluvy v rozsahu, v akom sú súčasťou právneho rámca uplatniteľného v konaní vo veci samej,⁷⁶ umožní v plnom rozsahu kompenzovať negatívne účinky rozdielného zaobchádzania vyplývajúceho z právnej úpravy prvého štátu.

104. V súlade s judikatúrou toto rozdielne zaobchádzanie zanikne úplne iba za predpokladu, že zrážkovú daň možno započítať na daň splatnú v inom členskom štáte dostatočným spôsobom, t. j. v rozsahu zodpovedajúcim rozdielnemu zaobchádzaniu medzi dividendami vyplatenými daňovníkom rezidentom a dividendami vyplatenými daňovníkom usadeným v iných členských štátoch. Na účely dosiahnutia tohto cieľa neutralizácie je, zdá sa, potrebné, aby uplatnenie metódy odpočtu alebo zápočtu stanovené v takejto zmluve umožnilo, aby daň z dividend odvedená v štáte zdroja príjmov bola v plnom rozsahu odpočítaná alebo započítaná na daň splatnú v štáte bydliska akcionára príjemcu.⁷⁷

105. Zdôrazňujem, že medzinárodné zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia obvykle stanovujú, že štát bydliska prizná bežné a nie úplné započítanie dane zaplatenej v štáte zdroja príjmov.⁷⁸ V rozsahu, v akom takéto zmluvy stanovujú, že čiastka dane zaplatenej v štáte zdroja príjmov, ktorú možno odpočítať alebo započítať na daň splatnú v štáte bydliska, nemôže presiahnuť čiastku dane, ktorá by mala byť zaplatená v tomto štáte bydliska, neumožňujú systematicky neutralizovať všetky rozdiely v zaobchádzaní existujúce v štáte zdroja príjmov, ktoré môžu viesť k vytváraniu zakázaných prekážok voľného pohybu kapitálu. To je podľa môjho názoru jeden z poznatkov vyplývajúcich z judikatúry vydanéj v rôznych veciach žalôb o nesplnenie povinnosti týkajúcich sa tejto problematiky.⁷⁹

106. Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že porušenie povinností vyplývajúcich z článku 63 ZFEÚ, ktorého sa dopustil členský štát zdroja príjmov, je dané vtedy, ak sa ukáže, že existujú prípady, v ktorých sa s daňovníkom nerezidentom zaobchádza menej priaznivo ako s daňovníkom rezidentom. Domnievam sa však, že z tejto judikatúry nemožno odvodiť, že členský štát zdroja príjmov je povinný vrátiť preplatok dane vyplývajúci z jeho diskriminačnej právnej úpravy, pokiaľ už uplatnenie takejto daňovej zmluvy umožnilo konkrétne neutralizovať negatívne účinky tejto právnej úpravy prostredníctvom daňovej úľavy alebo započítania na daň vyberanú v členskom štáte bydliska.⁸⁰ Domnievam sa, že v takomto prípade právo Únie neukladá dotknutým členským štátom nijakú povinnosť neuplatniť na základe existencie diskriminačného faktora v členskom štáte zdroja príjmov rozdelenie daňových právomocí, ktoré si medzi sebou zmluvne dohodli. V opačnom prípade by požiadavka úplnej neutralizácie v členskom štáte bydliska, vyplývajúca z judikatúry Súdneho dvora, nemala podľa mňa nijaký zmysel.

75 — Rozsudok Komisia/Nemecko (C-284/09, EU:C:2011:670, bod 62 a citovaná judikatúra).

76 — Rozsudok Bouanich (C-265/04, EU:C:2006:51, bod 51).

77 — Pozri najmä rozsudky Komisia/Španielsko (C-487/08, EU:C:2010:310, body 59 a 60); Komisia/Nemecko (C-284/09, EU:C:2011:670, body 63 a 67); Komisia/Belgicko (C-387/11, EU:C:2012:670, bod 55), ako aj uznesenie Tate & Lyle Investments (C-384/11, EU:C:2012:463, bod 37).

78 — Ako uvádza generálny advokát pri Hoge Raad najmä vo svojich návrhoch týkajúcich sa sporu vo veci samej vo veci C-17/14 (bod 6.10), bežné započítanie (alebo „ordinary credit“) znamená, že čiastka započítaná v štáte bydliska nemôže byť vyššia ako daň z dividend vyberaná týmto štátom ako jeho vlastná konečná daň, zatiaľ čo úplné započítanie (alebo „full credit“) by viedlo k tomu, že pokiaľ je daň splatná v štáte bydliska nižšia ako daň vyberaná v štáte zdroja príjmov, štát bydliska by mal napriek všetkému vrátiť (a to z iných daňových príjmov) zostatok dane štátu zdroja príjmov, čo nemožno pripustiť. K týmto dvom aspektom započítania, ktoré je spolu s oslobodením od dane jednou z metód zamedzenia právneho dvojitého zdanenia, pozri komentár k článkom 23 A a 23 B modelovej daňovej zmluvy OECD o príjmoch a majetku, uvedenej vyššie (body 1, 13 a 16).

79 — Pozri rozsudky Komisia/Taliansko (C-540/07, EU:C:2009:717, bod 39); Komisia/Španielsko (C-487/08, EU:C:2010:310, bod 64); Komisia/Nemecko (C-284/09, EU:C:2011:670, bod 70); Komisia/Belgicko (C-387/11, EU:C:2012:670, bod 57) a Komisia/Fínsko (C-342/10, EU:C:2012:688, bod 34).

80 — V tejto súvislosti pozri *a contrario* rozsudok Komisia/Nemecko (C-284/09, EU:C:2011:670, bod 68 a citovaná judikatúra), v ktorom Súdny dvor uviedol, že v prejednávanej veci uplatnením zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia *nebola dosiahnutá účinná neutralizácia, keďže* „pokiaľ dividendy nie sú zdanené vôbec alebo nie sú zdanené dostatočne [v štáte bydliska daňovníka], *sumu dane vybranej [v štáte zdroja týchto dividend] alebo jej časť nemožno započítať*“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát).

3. O neutralizačnom účinku takej dvojstrannej zmluvy, akou je belgicko-holandská zmluva (tretia otázka položená vo veci C-14/14)

107. Článok 23 ods. 1 písm. b) belgicko-holandskej zmluvy, ktorá je uplatniteľná vo veci C-14/14, stanovuje, že ak osoba s bydliskom v Belgicku prijme dividendy, ktoré nie sú oslobodené od belgickej dane, ako to bolo v prípade pani X, holandská zrážková daň z týchto príjmov⁸¹ musí byť započítaná na belgickú daň vzťahujúcu sa na tieto príjmy „s výhradou ustanovení belgickej právnej úpravy týkajúcich sa započítania daní zaplatených v zahraničí na belgickú daň“.

108. Ako sa uvádza v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, z oficiálneho komentára k uvedenej zmluve vyplýva,⁸² že táto zásada odkazuje na metódu započítania upravenú v článku 285 a nasl. belgického zákonníka o daniach z príjmov z roku 1992. Tieto články umožňujú, aby sa „paušálna časť zahraničnej dane“ započítala na daň splatnú v Belgicku, ale pokiaľ ide o dividendy, len ak sú splnené určité obmedzujúce podmienky.⁸³

109. Pani X na podporu svojho tvrdenia, že v prejednávanej veci nie je neutralizácia dosiahnutá, uvádza, že za takých okolností, aké sú vo veci samej, nie je možné započítať holandskú daň vybranú z dividend na belgickú daň z príjmov, čo nie je spochybnené.⁸⁴ Pani X uvádza, že belgická právna úprava umožňuje len odpočítať túto daň zo zdaniteľného základu takýchto príjmov ako náklady pred tým, než sa uplatní sadzba dane vo výške 25 % na takto získanú čistú sumu dividend,⁸⁵ pričom takýto odpočet nekompenzuje diskriminačnú časť holandskej dane.

110. Holandská vláda zastáva opačný názor, pričom tvrdí, že znevýhodnenie, ktoré *prima facie* znáša daňovník, ktorý nemá bydlisko v Holandsku, sa účinne neutralizuje, jednak ak zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia zavádza podmiennečnú možnosť započítania, ako napríklad odpočet nákladov povolený v štáte bydliska tohto daňovníka, a jednak ak uvedená možnosť vedie v konkrétnom prípade k úplnej alebo dokonca nadmernej kompenzácii tohto znevýhodnenia.⁸⁶

111. Domnievam sa, že na účely úplnej neutralizácie účinkov obmedzenia voľného pohybu kapitálu, ktoré existuje v členskom štáte zdroja príjmov, nie je dostačujúce, že takáto zmluva môže viesť, prípadne prostredníctvom odkazu na vnútroštátne právo štátu bydliska, k zníženiu dane v štáte bydliska, ktoré možno v skutočnosti dosiahnuť iba za určitých okolností. Ako však konštatuje vnútroštátny súd, „[belgicko-holandská] zmluva nestanovuje bezpodmienečnú daňovú úľavu v plnom rozsahu, takže úplné započítanie nie je zaručené vo všetkých prípadoch“⁸⁷, čo znamená, že znevýhodnenie, ktoré znášajú daňovníci, ktorí nemajú bydlisko v Holandsku, nie je kompenzované za každých okolností.

81 — V súlade s výnimkou upravenou v článku 10 ods. 2 tejto zmluvy.

82 — Pozri komentár k jednotlivým článkom uvedenej zmluvy, ktorý je spoločný pre oba zmluvné štáty a tvorí prílohu k „dôvodovej správe“ tak k návrhu holandského zákona, ktorým sa schvaľuje belgicko-holandská zmluva (vnútroštátny súd cituje v tejto súvislosti „Dokumenty holandského parlamentu, druhá komora, rok 2001-2002, 28 259, č. 3, s. 54“), ako aj k belgickému zákonu, ktorým sa schvaľuje táto zmluva (pozri dokumenty belgického Senátu, zasadnutie 2001-2002, 2-1293/2, s. 56).

83 — Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že „bod 4.13 [napadnutého] rozhodnutia Hof obsahuje úvahu, ktorá nebola v rámci kasačného konania spochybnená a podľa ktorej v situácii dotknutej osoby ani článok 285 ani iné nasledujúce ustanovenia zákonníka o daniach z príjmov z roku 1992 nepriznávajú právo odpočítať daň vybranú z dividend v Holandsku na belgickú daň“.

84 — Pozri predchádzajúcu poznámku pod čiarou týchto návrhov.

85 — So zreteľom na návrh na začatie prejudiciálneho konania je nesporné, že v Belgicku sa na účely výpočtu dane z príjmov fyzických osôb, ktorú mala pani X zaplatiť, zohľadnila čistá suma dividend po odpočítaní holandskej dane zrazenej z dividend (pozri tiež bod 32 týchto návrhov).

86 — Podľa návrhu na začatie prejudiciálneho konania v prípade pani X „odpočet holandskej dane z dividend s použitím belgickej sadzby dane vedie k vyššej daňovej úspore [dosiahnutej v Belgicku] ako je výška ujmy... predstavujúca čiastku 526,86 eura“.

87 — Bod 4.1.3 návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

112. Rovnako ako Komisia sa domnievam, že takéto usporiadanie nespĺňa požiadavky vyplývajúce zo Zmluvy o fungovaní EÚ tak, ako ich už definoval Súdny dvor. Z judikatúry totiž vyplýva, že aby došlo uplatnením zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia k účinnej náprave, započítanie dane odvedenej v členskom štáte, ktorého daňová právna úprava bráni voľnému pohybu kapitálu, na daň splatnú v druhom zmluvnom členskom štáte musí umožniť *vo všetkých prípadoch* zmierniť rozdielne zaobchádzanie vyplývajúce z ustanovení uvedenej právnej úpravy.⁸⁸

113. Na účely právneho zaručenia úplnej kompenzácie diskriminačnej časti zrážkovej dane takouto zmluvou je potrebné, aby bolo rozdielne zaobchádzanie neutralizované bezpodmienečne, prostredníctvom metódy zápočtu alebo odpočtu uplatniteľnej vo všetkých prípadoch. Podľa môjho názoru potreba bojovať proti odstrašujúcemu účinku, ktorý môže vnútroštátna daňová právna úprava vyvolávať vo vzťahu k voľnému pohybu kapitálu, nevyhnutne znamená, že musia byť od začiatku zavedené nápravné mechanizmy. K účinnej náprave prekážky, ktorú môže vytvárať právna úprava členského štátu, nedochádza, ak sú kompenzácie zmluvne priznané, ale neexistuje istota, že tieto kompenzácie budú poskytovať nápravu systematicky, a teda vždy efektívne. Rozdielne zaobchádzanie v neprospech osôb s bydliskom alebo sídlom v iných členských štátoch môže totiž odrádzať tieto osoby od investovania v tomto štáte.

114. Hoci prislúcha vnútroštátnemu súdu, aby posúdil, či je prípadný diskriminačný účinok dane zrazenej v štáte zdroja príjmov plne neutralizovaný kompenzáciou priznanou v štáte bydliska na základe dvojstrannej zmluvy, osobne sa domnievam, že v prípade daňovníka rezidenta Belgicka, ktorý v Holandsku zaplatil daň z dividend, to tak nie je. Belgické kráľovstvo totiž nepriznáva skutočné započítanie tejto holandskej dane na daň splatnú v Belgicku, ale uplatňuje zdanenie čistej čiastky prijatých dividend, t. j. hrubú čiastku týchto dividend zníženú o daň z dividend vybranú v Holandsku, a to sadzbou vo výške 25 %. Nadmerné zdanenie v Holandsku je tak neutralizované iba vo výške 25 %, keďže holandská daň z dividend sa odpočítava od vymeriavacieho základu zdaniteľného v Belgicku a nie od dane splatnej v tomto štáte. Takáto metóda však nevedie k úplnej neutralizácii, lebo ako uviedol generálny advokát pri Hoge Raad vo svojich návrhoch týkajúcich sa sporu vo veci samej, „25 % nemôže nikdy dostatočne kompenzovať 100 %“⁸⁹.

115. Preto navrhujem odpovedať na tretiu otázku položenú vo veci C-14/14 tak, že na to, aby členský štát, ktorý diskriminačne vyberá zrážkovú daň z dividend, dokázal zaručiť dodržiavanie svojich povinností vyplývajúcich zo Zmluvy o fungovaní EÚ uplatňovaním zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia uzavretej s členským štátom, v ktorom má dotknutý daňovník bydlisko, nie je dostatočné, že takáto zmluva stanovuje zníženie dane splatnej v štáte bydliska prostredníctvom započítania zrážkovej dane, ktoré nie je bezpodmienečné. Ak sa naopak ukáže, že v konkrétnom prípade predloženom vnútroštátnemu súdu boli diskriminačné účinky právnej úpravy uplatňovanej v členskom štáte zdroja príjmov v plnom rozsahu napravené možnosťou započítania, ktorú na základe takejto dvojstrannej zmluvy ponúka členský štát bydliska dotknutého daňovníka, nie je potrebné, aby bolo v štáte zdroja príjmov priznané vrátenie diskriminačnej časti zrážkovej dane.

4. O neutralizačnom účinku takej dvojstrannej zmluvy, akou je francúzsko-holandská zmluva (tretia otázka položená vo veci C-17/14)

116. Tretia otázka položená vo veci C-17/14 je rozdelená na dve časti. *Prvá časť* sa podobne ako vo veci C-14/14 týka otázky, či v prípade, že by sa pri porovnaní daňového postavenia rezidentov a daňového postavenia nerezidentov mala zohľadniť daň z príjmov právnických osôb a ukázalo by sa, že spoločnosť nerezident znáša vyššie daňové zaťaženie, francúzsko-holandská zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia umožňuje neutralizovať takéto rozdielne zaobchádzanie.

88 — Pozri rozsudok Komisia/Belgicko (C-387/11, EU:C:2012:670, bod 57 a citovaná judikatúra).

89 — Pozri body 1.5 a 7.10 uvedených návrhov, ktoré tvoria prílohu návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-14/14.

117. Z článku 24 B písm. b) tejto zmluvy vyplýva, že na dividendy vyplatené osobe so sídlom vo Francúzsku, ktoré boli zdanené holandskou daňou,⁹⁰ sa vo Francúzsku uplatní daňová úľava. Výška tejto daňovej úľavy sa rovná uvedenej dani, ale nemôže presiahnuť sumu dane, ktorá je vo Francúzsku splatná z predmetných príjmov. Táto úľava sa započíta predovšetkým na daň z príjmov právnických osôb, do základu ktorej sa takéto dividendy zahŕňajú.

118. Spoločnosť Société Générale požaduje vrátenie dane z dividend zrazenej holandskými daňovými orgánmi, ktoré s tým nesúhlasia z dôvodu, že tejto spoločnosti bola vo Francúzsku poskytnutá daňová úľava podľa uvedeného článku 24. Spoločnosť Société Générale tvrdí, že holandské vnútroštátne právo bráni voľnému pohybu kapitálu a francúzsko-holandská zmluva neumožňuje nápravu, lebo vopred neponúka záruku, že holandská daň z dividend bude môcť byť *vždy* započítaná vo Francúzsku tak, aby daňové zaťaženie spoločnosti usadenej v tomto štáte v nijakom prípade nepresiahlo daňové zaťaženie porovnateľnej spoločnosti usadenej v Holandsku.⁹¹

119. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že sa nespochybňuje, že Société Générale si na francúzsku daň z príjmov právnických osôb započítala celú holandskú daň z dividend, ktorá jej bola zrazená za roky 2000 až 2007, ale že holandská daň z dividend zrazená za rok 2008 nemohla byť naopak započítaná na francúzsku daň z príjmov právnických osôb, a to z dôvodu strát, ktoré tejto spoločnosti vznikli v tomto roku vo Francúzsku.

120. Vnútroštátny súd sa pýta, aký význam treba prikladať skutočnosti, že na jednej strane francúzsko-holandská zmluva nezaručuje nerezidentom úplné započítanie vo všetkých prípadoch, ale na druhej strane v tomto prípade dotknutý daňovník túto možnosť predsa len využil prinajmenšom počas niekoľkých rokov. Ako som už vyššie uviedol,⁹² právo Únie podľa môjho názoru nevyžaduje, aby za takýchto okolností bolo prípadné diskriminačné zdanenie v štáte zdroja príjmov napravené týmto štátom v prospech dotknutej osoby.

121. Tak holandská vláda, ako aj švédka vláda – v jej prípade subsidiárne⁹³ – sa domnievajú, že na účely účinnej neutralizácie prípadného znevýhodnenia akcionára nerezidenta je postačujúce, aby zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia zavádzala možnosť započítania formou daňovej úľavy, hoci je táto možnosť podmienená, a aby takéto ustanovenie umožňovalo konkrétne kompenzovať uvedené znevýhodnenie v plnom rozsahu v štáte sídla tohto akcionára.

122. S ohľadom na už citovanú judikatúru⁹⁴ sa domnievam, že na účely súladu s článkom 63 ZFEÚ je nutné, aby dotknutá zmluva obsahovala na tento účel bezpodmienečné ustanovenie umožňujúce kompenzáciu v plnom rozsahu tak, aby konečné daňové zaťaženie v členskom štáte nebolo nikdy vyššie v prípade spoločnosti nerezidenta ako v prípade spoločnosti rezidenta nachádzajúcej sa v porovnateľnej situácii. Takáto zmluva tak musí stanoviť účinné započítanie bez ohľadu na konkrétne okolnosti prejednávanej veci.

123. Ako však uvádza Komisia, hoci článok 24 francúzsko-holandskej zmluvy stanovuje bezpodmienečnú daňovú úľavu, keďže táto úľava nie je závislá od prípadných podmienok stanovených francúzskym vnútroštátnym právom,⁹⁵ toto ustanovenie nezaručuje, že daň z dividend zrazená v Holandsku môže byť *vo všetkých prípadoch* započítaná na daň splatnú vo Francúzsku *v rozsahu zodpovedajúcom rozdielnemu zaobchádzaniu vyplývajúcejmu z holandskej právnej úpravy*, ako to

90 — V súlade s ustanoveniami článku 10 ods. 2 tejto zmluvy.

91 — Spoločnosť Société Générale na pojednávaní tvrdila, že neutralizácia je skutočná iba vtedy, ak má investor nerezident vo chvíli, keď sa rozhodne kúpiť akcie v členskom štáte, istotu, že sa v súvislosti s prípadnými dividendami neocitne v situácii menej priaznivej ako investor rezident.

92 — Pozri bod 106 týchto návrhov.

93 — Švédka vláda hlavne tvrdí, že „spôsoby, akými štát bydliska na základe daňovej zmluvy zohľadňuje daň vyberanú štátom zdroja príjmov, nie sú relevantné pre posúdenie toho, či je zdanenie vykonávané štátom zdroja príjmov v súlade s právom Únie“.

94 — Pozri osobitne body 103, 105 a 112 týchto návrhov.

95 — Na rozdiel od článku 23 belgicko-holandskej zmluvy.

vyžaduje judikatúra Súdneho dvora.⁹⁶ Ak totiž akcionár nerezident Holandska podlieha v tomto štáte dani z dividend, ale vo Francúzsku sa zdaňuje nedostatočne, nemôže vo Francúzsku využiť daňovú úľavu, ktorá by umožnila napraviť toto rozdielne zaobchádzanie, takže toto rozdielne zaobchádzanie nie je neutralizované systematicky. Uplatnenie tohto zmluvného ustanovenia teda neumožňuje Holandskému kráľovstvu splňať povinnosti vyplývajúce z článku 63 ZFEÚ v plnom rozsahu.

124. V *druhej časti* svojej tretej otázky sa vnútroštátny súd pýta Súdneho dvora, či je na účely posúdenia toho, či sú účinky prípadného obmedzenia voľného pohybu kapitálu dostatočne neutralizované dvojstrannou zmluvou, relevantné, že v prípade nedostatočnej kompenzácie znevýhodnenia nerezidenta v roku, v ktorom boli vyplatené dividendy, existuje možnosť odložiť stratu, ktorá vznikla v štáte sídla, a uplatniť započítanie dane zrazenej v štáte zdroja príjmov v nasledujúcich rokoch. Holandská vláda tvrdí, že takáto skutočnosť je v tejto súvislosti skutočne rozhodujúca.

125. Podľa môjho názoru stačí konštatovať, že možnosť, ktorú spomína vnútroštátny súd, odložiť započítanie na daň splatnú vo Francúzsku na iné zdaňovacie obdobie, než je zdaňovacie obdobie, v ktorom nerezident zaplatil holandskú daň z príjmov, nie je v prejednávanej veci s ohľadom na návrh na začatie prejudiciálneho konania a pripomienky predložené Súdnemu dvoru vôbec istá.⁹⁷ Poukazujem predovšetkým na skutočnosť, že zmluva uplatniteľná v tomto prípade nestanovuje nijakú povinnosť Francúzskej republiky zaviesť takúto možnosť. V každom prípade sa podobne ako Komisia domnievam, že na účely posúdenia neutralizačného účinku zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia má význam iba výsledok, aký môže mať uplatnenie tejto zmluvy pre nerezidenta z hľadiska dostatočnej alebo nedostatočnej kompenzácie v porovnaní s výhodami, ktoré má rezident členského štátu zdroja príjmov nachádzajúci sa v rovnakej situácii.⁹⁸

126. Navrhujem teda odpovedať na tretie otázky položené vnútroštátnym súdom záporne, a to spôsobom uvedeným nižšie.

V – Návrh

127. So zreteľom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Hoge Raad der Nederlanden, takto:

1. Odpoveď na prvé otázky položené vo veciach C-10/14, C-14/14 a C-17/14:

Na účely uplatnenia článku 63 ZFEÚ sa porovnanie daňového zaobchádzania s nerezidentmi a daňového zaobchádzania s rezidentmi v prípade, keď členský štát zdroja príjmov zrazil z vyplatenia dividend zrážkovú daň z dividend, musí vzťahovať aj na daň z príjmov alebo daň z príjmov právnických osôb, ktorým podliehajú akcie vo vlastníctve rezidentov a vo vzťahu ku ktorým je daň z dividend preddavkom.

2. Odpoveď na druhé otázky položené vo veciach C-10/14 a C-14/14

Na účely určenia toho, či je skutočné daňové zaťaženie fyzickej osoby nerezidenta vyššie ako skutočné daňové zaťaženie fyzickej osoby rezidenta, je potrebné porovnať holandskú daň z dividend zrazenú nerezidentovi a holandskú daň z príjmov, ktorú má zaplatiť rezident a ktorá

96 — Pozri najmä rozsudok Komisia/Španielsko (C-487/08, EU:C:2010:310, body 59 a 64).

97 — V návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa predovšetkým uvádza, že „inštitúcie rozhodujúce vo veci samej neskúmali, či bol nárok dotknutej osoby na započítanie za rok 2008 vo Francúzsku odložený a možno sa naň účinne odvolávať“ (bod 3.4.5.2). Okrem toho holandská vláda uvádza, že „nie je preukázané, že nárok na započítanie za rok 2008 bol [spoločnosťou Sociétés Générales] odložený na iný rok, v ktorom bol využitý“.

98 — Komisia tejto súvislosti správne uvádza, že na rozdiel od akcionára nerezidenta môže akcionár rezident Holandska využiť celkovú daňovú úľavu a v prípade straty mu môže byť vrátená daň z dividend vybraná zrážkou bez toho, aby musel čakať na chvíľu – už zo samotnej povahy neistú – kedy znova vykáže zisk.

sa vypočíta na základe paušálneho príjmu, ktorý možno v roku prijatia dividend pripísať ku všetkým akciám vlastneným v holandských spoločnostiach, ako aj zohľadniť pri tomto porovnaní kapitál rezidentov oslobodený od dane.

3. Odpoveď na druhú otázku položenú vo veci C-17/14:

Na účely určenia toho, či je skutočné daňové zaťaženie spoločnosti nerezidenta vyššie ako skutočné daňové zaťaženie spoločnosti rezidenta, je potrebné zohľadniť náklady priamo súvisiace s vlastníctvom akcií, z ktorých boli vyplatené dividendy, ktoré sa zdaňujú zrážkovou daňou, a to za predpokladu, že by sa takéto náklady zohľadnili pri zdanení takýchto dividend vyplatených spoločnosti rezidentovi v rámci uplatnenia zákona o dani z príjmov právnických osôb z roku 1969, v znení uplatniteľnom na okolnosti sporu vo veci samej vo veci C-17/14, čo musí určiť vnútroštátny súd.

4. Odpoveď na tretiu otázku položenú vo veci C-14/14:

Na účely posúdenia toho, či je prípadná diskriminačná povaha zrážkovej dane v členskom štáte zdroja príjmov účinne neutralizovaná uplatnením zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia uzavretej s členským štátom, v ktorom má dotknutý daňovník bydlisko, nie je dostatočné, že táto zmluva stanovuje zníženie dane splatnej v štáte bydliska prostredníctvom započítania zrážkovej dane, ktoré však nie je zaručené vo všetkých prípadoch v rozsahu zodpovedajúcom rozdielnemu zaobchádzaniu. Ak sa naopak ukáže, že v konkrétnom prípade boli diskriminačné účinky právnej úpravy uplatňovanej v členskom štáte zdroja príjmov v plnom rozsahu napravené možnosťou započítania alebo daňovej úľavy v členskom štáte bydliska na základe takejto dvojstrannej zmluvy, nie je potrebné, aby bolo v štáte zdroja príjmov priznané vrátenie diskriminačnej časti zrážkovej dane.

5. Odpoveď na tretiu otázku položenú vo veci C-17/14:

Na účely posúdenia toho, či je prípadná diskriminačná povaha zrážkovej dane v členskom štáte zdroja príjmov účinne neutralizovaná uplatnením zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia uzavretej s členským štátom, v ktorom má dotknutý daňovník sídlo, nie je dostatočné, že táto zmluva stanovuje započítanie daňovej úľavy v sume rovnajúcej sa dani vybranej zrážkou v štáte zdroja príjmov, ktoré však nie je zaručené vo všetkých prípadoch v rozsahu zodpovedajúcom rozdielnemu zaobchádzaniu, keďže je stanovené, že daňová úľava poskytnutá v členskom štáte sídla nemôže presiahnuť sumu dane, ktorá je v tomto štáte splatná.